

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

EN
SOM TYCKER OM
VINTERN

PRINS WILHELM
SKILDRAR SNÖVINTERN
VID RIVIERAN

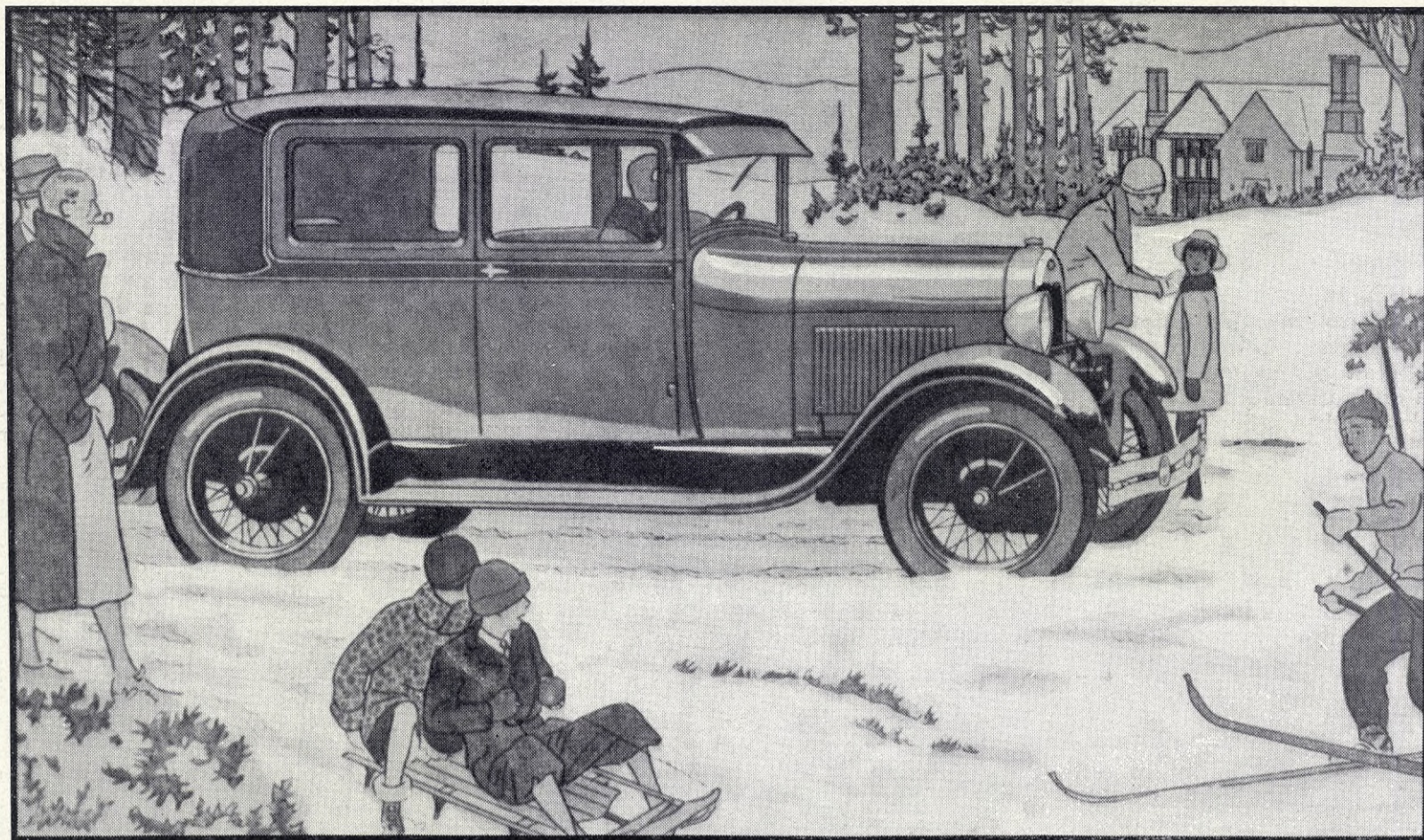
+
OSWALD KUYLENSTIERNAN
*skriver om den fjättrade
titanen*

+
ALL VÅR BÖRJAN BLIVER SVÅR...
Intressanta tävlingsbidrag

+
KAPPAN SOM ÄR MODERN
i detta n:r

LEKANDER
FOTO

Njut av vackra vinterdagar

Det finns så mycket Ni kan göra — så många trevliga platser att fara till, då Ni har en egen bil.

Och även om snön faller i våta, tunga flingor, behöver Ni icke därför ändra på programmet. Den nya Ford är ombonad, trevlig och bekväm, och då vädret är vackert för den Er och hela familjen ut till härligt friluftsliv i präktiga skidbackar och på blanka isar.

De damer, som själva köra sin vagn, kunna icke nog prisa den nya Fordvagnens många fördelar — dess tillförlitliga gång, dess lätta manövrering. Och när Ni sätter Er upp i den, känner Ni genast, att den är

precis, som Ni önskar att en vagn skall vara. Sätena äro mjuka, djupa och bekväma. Växlingen går mjukt och ljudlöst. De inbyggda bromsarna — fullkomligt skyddade för snö, regn och smuts — fungera snabbt och säkert. Ni känner, att Ni har vagnen helt i Er hand, och det ger en ökad känsla av trygghet och välbehag.

Den nya Ford är icke bara en ny modell. Den är en ny vagn, byggd för nya förhållanden och för en kommande tid. Gör själv en provtur. Bättre än genom en lång beskrivning skall Ni då komma underfund med, att den nya Ford är vagnen för hela familjen.

Pris: Tudor Sedan kr. 3.350, Fordor Sedan kr. 3.885, Roadster kr. 2.750, Special Kupé kr. 3.350, Sport Kupé kr. 3.575, Standard Kupé 3.575, Phaeton kr. 2.800. Alla priser f. o. b. Sthlm, Göteborg och Malmö.

FORD

FORD MOTOR COMPANY A/B
STOCKHOLM

K R Ö N I K A

OM NÖDVÄRN OCH GEMENSAMHETSKÖK

SÅ OFTA JAG KOMMER IHÄG DET, tackar jag försyner för att jag icke blivit placerad som skollärarinna i obygderna. Inte för att jag är rädd för varken obygderna eller lärarinneryrket, men jag är rädd för elaka gubbar. Som stryka kring knutarna för att skrämja mig eller kanske t. o. m. bryta sig in. Till mig i min stora ensamhet.

Inte för att jag inte skulle ha en revolver. Och inte för att jag inte kunde sköta den. Men jag skulle inte våga! Jag kunde ju råka göra illa den lilla busen. Och då vore det färdigt. Ty nödvärnsrätten i Sverige är verkligen illusorisk.

Det gläder mig att professor Lundstedt tagit upp den till granskning. Närmast med utgångspunkt från Marsjömålet.

För varje lekman, d. v. s. för varje i rättsmysterierna oinvigd, förefaller det som det enda riktiga varit att de sammansvurna i Marsjö med Gustafson i tēten åkt in och att Smed-Emil frikäfts. Ty vad utövade Smed-Emil om inte nödvärn? Om de anfallande så blev skadade, vad hade de på galejan att göra!

»Mera våld än nöden kräver.» Gränsen för det »mera» och det »mindre» våldet är mer än vanskligt att dra. Harry Person kan beräkna sina slag, jag absolut inte. Harry Person kan förmodligen hålla en ligist på avstånd utan att skada hans dyrbara person, men anfaller en buse mig eller mina barn, slår jag i blindo och jag har i min förskräckelse och min ovana vid slagsmål inte minsta begrepp om, hur mina slag verka. Har jag ett tillhygge, så använder jag det.

Därför skall man i ett nödvärnsfall sätta sig in i den anfallnes situation. Det duger inte, säger professor Lundstedt, att när en enkel medborgare invid sitt hem anfaller av en hel liga, rättsligen bedöma hans handlingssätt, som om han vore en fullfjädrad jurist eller en tränad militärstrateg.

Smed-Emil fick många års fängelsestraff, förlorade alla sina sparpengar — 14,000 kr. som åklagaren, enligt gällande rätt, exekutivt tillägnade sig för 60 kr. — därför att han försvarade sig, då han blev anfallen. De anfallande gingo strafflösa! Det är därför jag menar, att man aldrig kan vara nog tacksam, att man icke råkat bli placerad som lärarinna i ett öde skolhus i någon obygd. För om man vaknade en natt av att en karl strök kring knutarna och försökte ta sig in, så fordras det verkligen nerver för att avgöra, om, och i vad mån, nödvärn enligt svensk lag får tillgripas. Och när den ruskiga karlens avsikter bli så pass tydliga, att nödvärn kan vara på sin plats, fordras det både lagkunnighet och kallt huvud och goda kunskaper i brottnings, eventuellt revolverskjutning, för att oskadliggöra inkräktaren utan att skada honom mer än lovligt.

Jag undrar hur många tröga, snälla eller vettskrämda, hederliga människor fått med

sitt liv eller sin familjs liv sona för att de icke använt det våld nöden krävde? Om någon gång en inkräktare får litet mera än han behöver — mister sitt öga eller på annat sätt kommer till skada — så må han, efter vanligt folks rättsuppfattning, ligga som han bäddat. Eller hur?

Professor Lundstedts interpellation till justitieministern slutar med »fem farliga frågor»: anser statsrådet? anser statsrådet icke?

Efter vad jag förstår måste statsrådet liksom alla andra anse, att en revision av nödvärnsrätten är påkallad. Ganska omedelbart.

*

Det har varit ett föredrag på Fredrika Bremer-förbundet angående »de förvärvsarbetande kvinnors hemproblem.»

För dem, för vilka hem är synonymt med hushåll, måste nog föredraget varit en styggelse. Där framfördes nämligen som ett önskemål byggandet av hus med smålägenheter och gemensamt kök, där ett par kokerskor skulle handha matlagningen för samtliga i huset boende familjer. Mycket arbete kunde besparas husmodern, om hon finge maten tillagad och uppuren. Saken har förut försökts här i Stockholm, utan framgång, men kanske tiden nu är mogen för ett återupptagande av idén.

Om tiden nu är mogen för saken, är inte så gott att veta. Men att tiden en dag kommer att bli mogen för gemensamhetsköket är nog ganska säkert. Eller varför skall maten vara det absoluta undantaget? Vem köper icke nu färdigt, vad anfäderna — eller rättare anmödrarna — skulle ansett moraliskt fördärligt att icke tillverka i hemmen. Ljus och korv och ost och brännvin, för att bara nämna en del. Och vadmal och handdukar och strumpor och tröjor. Och räfsor och grepar och träskedar, för att också tala litet om anfäderna.

Tiden var inte dyrbar, åtminstone inte kvinnors tid. De kunde gått gå och valla i kök och mjölkammare från bittida till sent. Familjens alla kvinnliga medlemmar. Det är icke så nu — beklagligt eller icke. Kvinnorna måste ta vara på sin tid och se till att de få betalt för sin tid. I många fall också som gifta. Det är då orimligt att de, efter en mans arbete, måste göra en hushållerskas gärning.

Jag tror visst, att maten från gemen-

Kärlekens ansikte

heter Iduns nya följetong, som börjar i veckans nummer och som är en ny länk i den kedja av svenska originalromaner, som Idun bjuder sin läsekrets. Författarinnan, *Margareta Lindvall*, gör med denna berättelse, vars handling är knuten till Väst-sverige, sin egentliga debut — hon har förut endast skrivit en del noveller, bl. a. i Idun. Våra läsarrinnor skola säkerligen med intresse taga del av denna spännande och välskrivna roman, som blivit uppmärksammas i Iduns romanpristävlan.

samhetsköket blir mindre individuell, mindre »hemlik» än den mat i vilken en husmor lägger, icke bara en massa läckra ingredienser, utan thesslikes sin själ, men jag tror också, att gemensamhetsköket blir till en sådan lättnad för den hårt förvärvsarbetande hustrun, att det plus, som denna lättnad måste tillföra hennes humör, mer än väl uppväger gemensamhetsmatens eventuella brist på charm.

Förresten är det bara nonsens, att mat måste förlora i smaklighet bara för att hela huset har samma matsedel. Allra minst i detta standardiseringens tidevarv.

Vi bränna samma antikljus, sitta i samma stolar, i samma våningar eller villor, gå i samma pälsar och lösa samma korsord och dansa samma danser, varför skulle vi då inte kunna äta samma kalvstek samma dag i samma hus?

Dyrare? Den borde väl i alla rimligheters namn bli billigare.

I de Wallanderska hyreshusen har man börjat bygga lekstugor för barnen, där dessa tas om hand medan föräldrarna äro upptagna av arbete utom hemmet. Vad detta betyder ur ekonomisk synpunkt, kan var och en förstå, som nödgats leja en människa att se efter den lille några timmar varje dag och som sen multiplicerar den summan med antalet småbarnsförsedda familjer i huset!

Men hemmet, home, sweet home, vart tar det vägen?

Ack, hemmet är icke maten och våningen och jungfrurna. Inte heller den öppna spisen eller högläsningen. Hemmet är helt beroende på förhållandet mellan familjemedlemmarna. Är atmosfären i hemmet ren och kärleksfull och lojal, och familjemedlemmarna snälla och överseende och trevliga och hövliga mot varann, så var lugn för att gemensamhetskalvstekmiddagen blir en festmåltid.

Ingenting, utom brist på pengar förstås, hindrar förresten husmodern att piffa upp kalvsteken med diverse små agremanger, i vilka hon kan demonstrera sin personlighet.

Kvinnornas största svaghet är deras svaghet för martyrglorian. De älska att arbeta ut sig, tills de bli till en plåga för sig själva och andra. Gemensamhetsköket skapar åtminstone inga martyrer: den uttröttade förvärvsarbetande hustrun får, lika väl som mannen och barnen, sätta sig till dukat bord och slipper genast efter maten ställa sig och diska, förstörande trevnaden och friden för sig själv och andra. (Ty jag hoppas att disken genom våningshiss försvinner ner i gemensamhetskökets diskavdelning!)

Vagabonde

Både kameran
och filmen
bör vara
av märket

KODAK
EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar,
framkallning & kopiering genom
HASSELBLADS FOTOGR. A.-B.
Göteborg - Malmö - Stockholm

Gränden i snö.

TUNGA MOLN SEGLADE ÖVER bergstopparna. De snuddade nästan över bergstopparna. De snuddade nästan vid de högsta. Svällda och bukiga voro de, dräktiga av allsköns hopade ovädersingredienser. Somliga hade blyets grå färg, andra koppars bruna glans. Några voro svarta som kimrök, vilken rörts hop i en stor gryta. De पोšte och bredde ut sig, de tornade upp sig likt mörka stackar som vräcks huller om buller på varandra. Ibland tycktes de liksom stanna och ruva över någon topp, som de kanske funno mer tilltalande än de andra. Men i nästa ögonblick hade de fortsatt sin hotfulla färd.

I väster funnos ännu några trasiga håll, genom vilka solen då och då tittade fram och sände sneda strålknippen över landskapet. Det blev en sällsam clairobscur, tack vare kontrasten, samtidigt med att detaljerna mejslades ut och framträdde med nästan onaturlig skärpa. Ändå var det något dött över det hela — en spök- och skräckstämning alldeles som på en tavla föreställande yttersta domen. Havet, som nyss legat blankt och vattrat, började mörkna. De första byarna ströko redan fram och gjorde ytan knottrig och ful. Fiskebåtarna fingo brått att ro mot land och längre ut tog en skonare in bottenrevet. Några vita måsvingar skuro likt knivar genom grådasket. Och kajorna, som bodde i ett gammalt övergivet torn, kommo farande från alla håll och slog till i sina håll medan de förde ett förfärligt oväsen och pratade i munnen på varandra.

Snart sloknade den sista solglimten bakom en kompakt mur av ogenomträngliga ovädersmoln. Allt miste sin färg. Det var som om hela naturen hållit andan i väntan på vad som komma skulle. Lugnet före stormen. En ängslig bidan och undran över i vilken form Alpernas dåliga humör skulle utlösas över Azurkustens välsignade landrensa.

DET SNÖAR

Där kylan är en

Av

Stewes

Prins Wilhelm tillbringar vintern i sin villa — "stuga" — i Eze, vid Medelhavet, men har därför icke undkommit snön och kylan, som just nu gästas Rivieran på allvar. Hur denna vintervisit ter sig skildras här av prinsen. Med fotografier av författaren.

Då kom skrällen. En blix och en knall slogo håll i stillheten. Ekot mullrade mellan bergen, det törnade mot en klippvägg, stöttes tillbaka och rullade vidare till nästa.

Det var som om någon bollat med ett jättestort block i dalgångarna. Samtidigt fick ett av de bukiga molnen en rispa. Den vidgades och nu var det som om man sprättat upp en sprängfull dunsäck med en kniv. En sky av flingor störtade ner, virvlade om i blåsten, dansade vidare på sin halsbrytande färd och ströddes över landskapet. Det snöade på Rivieran.

Det var alldeles som en vinterkväll hemma. Ulliga flockar lade sig på tak och gator, på vägar och odlingar. Människorna stirrade med undran på fenomenet, många hade aldrig sett snö annat än på avstånd. De huttrade och frös och tänkte på sina grönsaksland. Så bommade de för dörrar och fönster, drogo på sig allt som fanns av extraplagg och gingo till sängs.

Redan nästa morgon lyste åter solen som om den haft betalt. Men inte längre över den vanliga gröna kuststräckan, denna hade blivit vit under natten och fått ett glittrande täcke över sig. På nejlikor och rosor låg snö, på gula mandarinor och skära persikeblommor. Mimosans känsliga blad blevo frostbitna, krasse och geranium slokade som om de varit döda. Bilarna hade riktigt svårt att ta sig fram utan kedjor, dylika hjälpmedel äro för det mesta obekanta här nere, trafiken var delvis lamslagen. Byns skolpojkar kastade snöboll eller utvalde närmaste driva till tummelplats för sina lekar. Gummorna kröpo ihop i ett soligt hörn, drogo schalarna tätare kring axlarna och skakade betänksamt sina vita huvuden. Männen hade redan i dagningen gått till trädgårdslanden för att rädda vad som räddas kunde. Där voro de som bäst i färd med att peta fram kronärtskockor, saladhuvuden och andra grönsaker ur snön. Allt var förstas frostsakat, det var ett elände utan like. Och på torget sprungo priserna i höjden med 100 proc. En sådan katastrof hade inte inträffat på mannaminne.

Just den dagen kom värmeledningsingenjören till stugan på besök. Inte mäktig chef själv, för all del, utan en av hans hejdukar. Han ser ut som en snäll gosse, har skärhy, vattniga ögon och ljust hår. Hans sätt är ytterst urbant och hans hjärta fullt av idel välvilja. När han talar spetsar han munnen och formar glosorna till ett under av grammatikalisk korrekthet med subjunctif på rätta stället och participerna lagom betonade så att de verka söta som honung. Han kom för att fråga hur installationen fungerade efter sista översynen.

Snöbollskrig.

En verklig njutningsdryck får Ni av

Kobbs Zaryana Thé

Erhålles överallt i originalförpackningar à 75 öre, Kr. 1.25, 1.75, 3.50, 6.75 o. s. v.

VID RIVIERAN

originell och oväntad gäst

Här måste nu inskjutas en förklarande anmärkning.

Stugan har en värmeledning, som eldas med elektricitet. Det vill säga vattnet i själva pannan upphetas med glödkroppar vissa timmar på natten, sedan är det meningen att isoleringen skall vara så effektiv, att den ackumulerade hettan räcker att hålla hela systemet varmt resten av dygnet och driva opp varmvattnet i elementen. Precis som på alla andra värmeledningar.

Den där pannan med sina kablar, mätare, isolatorer och tusen kontakter är ett under av modern ingenjörskonst. Det sprakar om ledningarna, det skorrar och knäpper i instrumenten när strömmen sätter igång de automatiska omkopplingarna. Det låter som om en liten flitig motor arbetade bakom plåthuvorna. Rätt vad det är börjar den röra på sig, oftast mitt i natten, så att jungfrun vaknar och undrar om hon vågar stiga opp och varsko att det är tjuvar i huset. Åtminstone första tiden tills hon blivit van vid bullret. Och medan pannan långsamt och otillfredsställande värms, surrar strömmätaren som en ilsken geting och talar om för elektricitetsverket hur många kilowatt som förbrukats. De komma sedan på månadsräkningen.

Installationen lämnar inget övrigt att önska i vad angår dess komplicerade konstruktion. Den är, som sagt, sista ordet på den ingenjörstekniska uppfinningens ge-

En vy nästan som från Norrland.

bit. Den har bara ett enda oväsentligt litet fel: den går inte. Vattnet blir aldrig nog varmt i pannan och temperaturen i rummen blir förstås därefter. Ett helt år har jag legat i konflikt med bolaget, som gjort installationen. Man har petat och skruvat och kopplat men det har inte blivit varmare för det. Emellertid veta vederbörande på pricken hur stormförtjust jag är att sitta i ytterrock med en filt om benen och arbeta. Samt att nödgas ta en åkarbrasa med jämna mellanrum. Vanligen tre per maskinskriven sida.

Den urbane ingenjören kom alltså denna kyliga vinterdag, stampade snön av fötterna och steg på. Vi gingo ner i källaren för att läsa av termometern. Den visade 42°

i stället för kontrakterade 90. I själva verket har den blott undantagsvis visat mer.

Han talade om växelström och motstånd, transformatorer, ampèremetrar och kilowatt med en sakkunskap, som kom håret att resa sig på en lekman. Jag låtsades förstå och höll god min, man bör ju bevara skenet i det längsta, men naturligtvis begrep jag inte ett dugg av det hela. Sedan blev det min tur att på mer vardagligt språk framhålla det omöjliga i situationen. Jag hotade att flytta på hotell, ta den dyraste rums sviten i besittning och sedan skicka räkningen till bolaget. Plus eventuellt läkararvode dessförinnan.

Den urbane vred sina välmanikurerade händer och be-
dyrade att allt skulle göras för att få opp temperaturen i den olycksaliga pannan. Därefter fingrade han på kranar och kontakter samt skakade bekymrad sitt ljushåriga huvud. Det var tydligen någonting han inte blev klok på, under tiden tycktes alla de ingenjörstekniskt fullkomnade apparaterna på väggarna hånskratta åt hans bemödanden att komma deras gensträviga hemlighet på spåren.

Med ens klarnade hans ansikte, det fick ett högst belåtet uttryck. Något av en Lidnersk knäpp måtte ha förnummits bakom de vattniga ögonen.

Han pekade på avstängningskranen på huvudledningen, som för varmvattnet från pannan till elementen. Gesten, full av urbanitet, var ändå värdig en stormogul som visar sina skatter för tämligen missaktad lydfurste på besök. Så talade han och sade.

— Har ni försökt med den här?

Jag svarade sanningsenligt att ingen rört den. — Där har vi det. Ni förstår, att om man skruvar till kranen på nätterna så blir det ingen cirkulation och temperaturen i pannan stiger till kokpunkten. Absolut garanterat.

Så enkelt var det. Att det låg snö på marken, att det frös ute och att stugan inom några få timmar skulle bli avkyld till samma låga temperatur betydde naturligtvis ingenting. Han hade lovat att skaffa varmt vatten, var så god, där låg det som i en liten ask och kokade och latade sig och var så skällhett som helst. Inte den minsta lilla cirkulation behövde det besvåra sig med, ingen kapplöpning längre genom irrgångarna i illfundigt konstruerade element.

Han var fortfarande belevad men dock lätt kantstött över att jag inte omedelbart föll honom om halsen och tackade för problemets geniala lösning. Söderns och Nordens begrepp om dithörande ting gå nog en smula i sär...

Från "stugans" fönster.

Hälsa genom
Värmekudden

D E N F J Ä T T R A D E T I T A N E N

EN NYUTKOMMEN ROMAN OM NAPOLEON OCH HANS SISTA DAGAR.

DÅ NAPOLEON BONAPARTE som underlöjtnant vid artilleriregementet La Fère med järnflit arbetade på att fullständiga sina kunskaper och tog lektioner i geografi för en viss abbé Lacroix, gjorde han år 1788 följande anteckning: »S:t Hélène, petite île.» Genom en av de egendomliga tillfälligheter, som så ofta förekomma i denne sällsamme mans underbara levnadsöden, kom denna notis att bli — den sista i hans anteckningsbok.

Denna, för kännare av Napoleons historia välbekanta, lilla anekdot har ryssen M. Aldanov upptagit och under titeln »St. Helena — liten ö», givit en romantiserad skildring av Napoleons sista levnadsår. Det lilla arbetet har nyligen utkommit på Gebers förlag i en förträfflig översättning från ryskan av signaturen E. Weer.

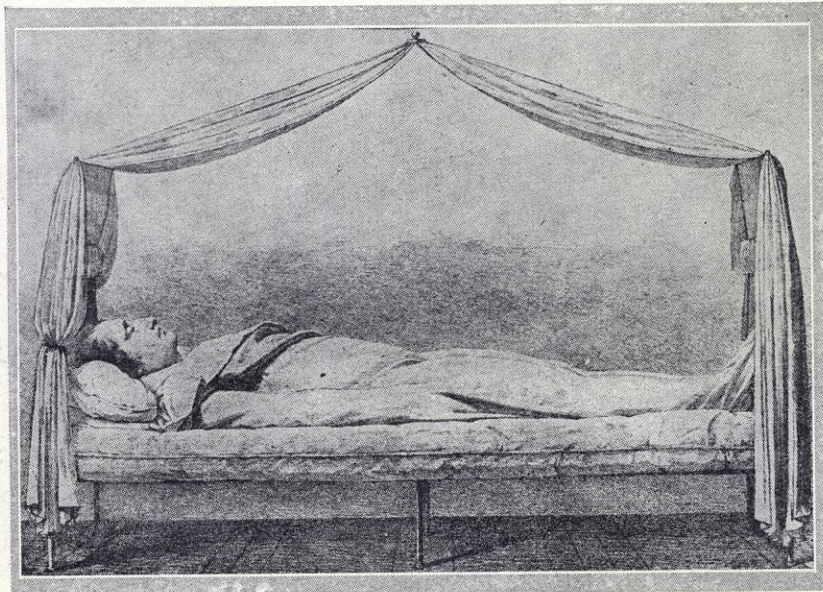
I den oerhört omfattande litteraturen om Napoleon på S:t Helena intager boken en särskild plats, ty — mig veterligt — har denna del av hans historia hittills icke blivit på liknande sätt skönlitterärt behandlad. Ramen till denna serie av målade skisser från och reflektioner över imperatorns fem år på den ensliga klippön i oceanen bildas av en diktad kärlekshistoria mellan den ryske kommissarien på S:t Helena och en styvdotter till sir Hudson Lowe. Genom att göra denne ryss till en kosmopolit, hemmastadd både i Paris och London, en deltagare i kriget mot Napoleon får författaren tillfälle giva läsaren en aning om den dåtida stämningen i Europa.

De utländska kommissarierna på S:t Helena tala mycket om Napoleon, men de få aldrig se honom, därför att han energiskt undviker att råka dem, och halva boken går, innan han till sist visar sig — kastande småsten i en liten bäck, men då gör han ett sådant intryck på den ryske diplomaten, att denne utan vidare tar till flykten, förande sin unga hustru med sig.

Men från och med denna sida i arbetet rör sig allt om Napoleon. Förf. låter oss se hans bostad Longwood, med dess blandning av lyx och torvtighet. Vad hans folk på måfå rafsar till sig vid kejsarens avresa från Frankrike förvånade genom sin prakt och sin dyrbarhet. Allt det övriga — liksom huset självt — var ytterst anspråkslöst. Bredvid en stol, klumpigt tilltyxad av en snickare på ön, stod ett tvättställ av massivt silver. På ett enkelt bord stodo fabelaktigt dyrbara toaletsaker, och den gråa spiselkranen pryddes med alster av Frankrikes yppersta konstindustri.

Vi se här vidare porträttet av kejsarinnan Marie-Louise målat av Isabey, samt det av konungen av Rom, de båda sängarna med ljusgröna sidenförhängen, som kejsaren omväxlande var natt begagnade, samt den klocka, som tillhört Fredrik den store, och som Napoleon tog med sig som minne från slottet i Potsdam.

* Ibland kunde det gå ganska högtidligt

Napoleon på sitt dödsläger.

Napoleonlitteraturen har sina många vänner och därför har Idun inte velat underlåta att fästa uppmärksamheten på en ny intressant bok — denna gång i romanform — om Napoleon, skildrande hans sista dagar på S:t Helena. Man får en livlig bild av hans hemliv och personlighet.

till på Longwood. Det var sådana dagar, då kejsaren givit order om att middagen skulle serveras i matsalen.

Hovmästaren i sitt gröna guldbroderade livré ställde då de tunga silverfaten på det rankiga salsbordet, schasade bort rättorna under skänken, tog fram »service des quartiers généraux» — en dyrbar Sèvres-servis, vars konstnärliga dekor föreställde Napoleons segrar.

Bakom kejsarens stol stod en lakej, som var född i Versailles, men som Napoleon lät kalla »mamelucken Ali» samt kläda i enlighet härmed. Middagen bestod vanligen av sju rätter, men varade på napoleonskt sätt mindre än en halvtimme. Sex livréklädda betjänare, fransmän och engelsmän, bjödo omkring rätterna och vinnerna. Efter middagen drack man kaffe i salongen, där kejsaren efteråt spelade kort eller schack, det senare utan skicklighet och det förra ofta med anlitande av fusk. Han ville till vad pris som helst inte förlora och tillgrep halvt på skämt medel att korrigera lyckan. Ibland läste man högt Corneilles och Racines tragedier, och kejsaren gjorde jämförelser mellan dem, utan att finna i sin omgivning tillräckligt förtstående åhörare. »Det förtröt honom» skriver Aldanov, »att hans förvisning delades av obildade generaler, som inte begrepo det minsta av vare sig den franska tragedien, Dante eller Ossian, ja, överhuvud inte begrepo något utom sitt militäryrke, som de förresten inte heller begrepo så mycket av.» Hans omgivning tråkade ut honom.

Stundom roade sig Napoleon med att utveckla sina tankar om livet och döden, kärleken och religionen. Han satte som bekant inte kvinnorna vidare högt och yttrade: »Muhammedanerna äro de enda, som

anlagt en riktig syn på kvinnan, som vi européer, jag vet inte varför, tar på allvar...»

Ibland kunde han också berättat märkliga händelser ur sitt liv. Sålunda talade han ofta om franska revolutionen och utvecklade sina åsikter om densamma. Han erkände, att han hade den att tacka för sin uppkomst, men ogillade både den och andra våldsamma omvälvningar. Det var hans stolthet, att han gjort sig till herre över den stora revolutionen. Dessa hans — än i dag synnerligen läsvärda — tankar har förf. sammanfattat ur de anteckningar, som greve Las Cases och andra av kejsarens omgivning gjorde. Han låter sålunda kejsaren säga: »Jag bemästrade revolutionen därför att jag förstod den. Jag tog allt

vad den hade värdefullt och ströp resten. Lagg märke till att jag gjorde det utan att taga min tillflykt till terror. Regera med hjälp av oräkneliga avrättningar, som Robespierre gjorde, kan vilken dumbom som helst — för en liten tid. Men ingen utom jag skulle kunnat återställa lugnet i Frankrike utan giljotinen. Tänk tillbaka på den där tiden... En tusenårig monarki hade fallit i stycken... Allt var krossat, tillintetgjort, nedsölat i den smuts, ur vilken jag upplyste min furstekrona... Ordning är ett samhällens största goda. Den, som inte var med år 1794, den som inte sett blodbadet, terrorn och svälten, den kan inte förstå vad jag gjort för Frankrike. Alla mina segrar gå inte upp mot revolutionens undertryckande...»

Under första tiden av sin vistelse på S:t Helena trodde Napoleon ännu fullt och fast på möjligheten av ett återvändande till Europa. Ja, han ansåg det inte omöjligt, att han än en gång skulle komma att åter bestiga Frankrikes tron. Hans liv hade varit så sagolikt, att han ej höll det otroligt, att S:t Helena skulle bli — vad ön Elba hade varit — en tillfällig uppehållsort. Men på femte året av vistelsen på ön inträffade något, som gav honom andra tankar. Han kände de tydliga symptomen till samma slags kräftsjukdom, som lagt hans far i graven. Han sade ingenting härom till någon. Nu återstod honom blott ett: »Mourir en Napoléon».

Alla hans handlingar gingo nu ut på att verka för konungen av Rom och hans kommande bestigande av kejsartronen. Nu skrev han ock sitt testamente, med rikliga donationer till alla, som han ville visa välvilja. När man en dag, våren 1821, gjorde honom uppmärksam på den komet, som visade sig på södra stjärnhimmeln, sade han: »Före Julius Cæsars död uppenbarade sig också en komet.» Han blev mera tystlåten än förr, uppgav sina ridturer och avstod från de åkturer i vagn på den smala farliga vägen till »Devil's punchbowl», vilken gick fram mellan branta avgrunder, och där han lät kusken sätta hästarna i galopp, på detta sätt skapande sig en illusion av

(Forts. sid. 271.)

MINIATYRSPARKASSEBOKEN

En praktisk nyhet för damväskan.

A.-B. GÖTEBORGS BANK

HOTELL NEPTUN

Gods rum med telefon från Kr. 3:—.
Trevliga klubbbrum.

GÖTEBORGS

Vid Lilla Torget.

Fullständig restaurang.
Förstklassigt bord.

Karin Kock i sitt arbete på Skandinaviska Kreditab. statistiska avd. (Holmén, foto.)

EN DOKTOR I PENGAR

KVINNLIGT EVENEMANG I DEN
AKADEMISKA VÄRLDEN

EN AKTUELL PRESENTATION.

Idun har särskild anledning uppmärksamma det akademiska evenemang nyligen, då fil. lic. Karin Kock disputerade sig till lagerkransen i ett mera ovanligt ämne: bankpolitik. En anmärkningsvärd prestation.

EN DOKTORSDISPUTATION MED kvinnlig respondent tycks arta sig att bli ett årligt evenemang vid Stockholms Högskola. I fjol stod litteraturhistorikern, dåv. fil. lic. Gerda Rydell i katedern och avlevererade ett glänsande försvar för sin avhandling om 1800-talets historiska drama i Sverige. I år har en kvinnlig nationalekonom, fil. lic. Karin Kock disputerat över »A study of interest rates», f. ö. den första akademiska avhandling i vårt land, som behandlat bankpolitiska frågor.

Bankpolitiska frågor — det låter onekligen imponerande! Även i våra dagar, då ett relativt stort antal kvinnor ägnar sig åt universitetsstudier, hör det till undantagen att nationalekonomien blir föremål för damernas lärda mödor. Fröken Kock har också endast en föregångerska, statsrådinnan Wohlin f. Cassel. Framtiden får utvisa, om dessa båda skarpsinniga kvinnliga doktorer få några efterföljare eller om de komma att förbli ensamma om äran att ha forskat i det ekonomiska livets vidlyftiga problem.

Fröken Karin Kock är genuin stockholmska och dotter till överinspektören vid tullverket, Ernst Kock och hans maka, född Åslund. Skoltiden tillbragtes vid Whitlockska samskolan. Några års anställning vid Stockholms stads statistiska kontor lockade henne att studera statistik, matematik och nationalekonomi vid Stockholms Högskola, där hon år 1925 avlade licentiatexamen i det senare ämnet. Den 23 februari i år stod fröken Kock som respondent i katedern, beredd att försvara en diger doktorsavhandling om räntesatser. På opponerbänken syntes professor Sven Brissman, kanslichefen Per Jacobsson och doktor Andrea Andrén-Svedberg. Inom parentes var det första gången i våra akademiska hävder som tredje opponentens svåra men tacksamma roll att parodiera de föregående allvarliga förhandlingarna anförtröddes åt en kvinna. När det talrika auditoriet avlägsnade sig, efter att under fem timmar troget ha lyssnat till det lärda meningsutbytet, kontrollerades det allmänt i trappor och korridorer att damerna skilt sig med heder från sina uppgifter. Re-

spondenten skötte försvaret med lugn och saklighet och föreföll att helt behärska sitt forskningsområde. Opponenternas besvärliga frågor tycktes på intet vis överrumpla henne. Tredje opponenten var fyndig och spirituellt. Från disputationen kan vidare antecknas att professor Cassel gjorde sin förra elev äran att uppträda som extra opponent.

Det är en storartad arbetsprestation, som om några månader, när vårsolen lysor över Stockholms lärdomsberg uppe på observatoriehöjden, kommer att få sin belöning i form av lagerkrans och doktorsring. Samtidigt med att hon bedrivit dessa omfattande och djupgående studier har fröken Kock innehaft en plats, som upptagit hennes tid mellan nio och halv fem varje dag. Sedan 1918 har hon nämligen, med avbrott för utomlandsresor, varit anställd vid Skandinaviska Kreditaktiebolagets statistiska avdelning. Här består arbetet huvudsakligen av — tidningsläsning! Det gäller att följa med i svensk och utländsk press i allt som rör ekonomiska frågor — resultatet av de gjorda observationerna nedlägges i en tidning, som banken utger för sina tjänstemän, i syfte att hålla dessa à jour med vad som händer och sker på det ekonomiska området. Vidare sysslar fröken Kock med specialutredningar av olika slag, säkerligen ett mycket maktpåliggande värv i en modern storbank. — Studierna ha

En norsk afton.

Idunklubben nästa gång.

En angenäm och lärorik kväll hade Idunklubben vid sitt senaste samkväm, då fröken *Ebba Montén* höll ett intressant föredrag om Musset och George Sand. Fröken *Karin Svanbeck* föredrog därefter några romanser, hjärtligt och välförtjänt applåderad.

Nästa gång sammanträder Idunklubben torsdagen den 14 mars, kl. 7,30 em., då programmet får formen av *en norsk afton*. Närmare detaljer meddelas i nästa n:r.

varit nattarbete. Även semestrarna ha omsorgsfullt utnyttjats för det egna »vetenskapandet». Ätminstone för dem som själva i någon mån prövat vad det vill säga att kväll efter kväll slå sig ner vid skrivbordet efter en arbetsdag, som borde berättiga till vila eller förströelse, åtminstone för dem bör det stå klart att det bakom fröken Kocks lysande studieresultat ligger en uthållighet, spänstighet och kärlek till den vetenskapliga uppgiften, som är av verkligt re-pektingivande slag.

Tvenne utomlandsresor ha varit ägnade nationalekonomiska undersökningar. År 1919—20 låg fröken Kock i England för att studera vid London School of Economic, en avdelning av London University och i stort sett en motsvarighet till vår handelshögskola med den skillnaden att det förekommer vetenskapligt arbete jämsides med den merkantila utbildningen. Vid ett senare tillfälle har fröken Kock i flera månader tjänstgjort som bankman på olika avdelningar i en engelsk storbank.

Utom sina vetenskapliga sysslor deltar fröken Kock i politiken och var vid höstens riksdagsmannaval uppsatt på det liberala partiets kandidatlista i Stockholm. I Akademiskt bildade kvinnors förening bekläder hon posten som sekreterare och har där varit en ytterst värdefull, pålitlig och dugande kraft.

Det finns människor, — det är icke många — som utan att verka splittrade och jäktade kunna spänna över de mest skilda intressen och hinna med otroliga saker. Karin Kock hör till dem. Det är icke endast penningmarknadens och politikens problem, som upptager henne. Den intellektuella kvinnan av i dag är oftast livligt medveten om att hon är — kvinna. Fröken Kock är angelägen att förena forskarens lärdom med feminina värv. Trädgården kring villan ute i Smedslätten är t. ex. en svår konkurrent till hyllornas tunga böcker. Ännu så länge ligger den täckt av snö, men vänta bara — det är en aning vår i luften i dag och snart kan spaden, krattan och fröpåsarna plockas fram!

Och i vår kommer trädgårdens härskarinna att introducera en stolt och förnämlig växt i sitt blomsterrike: den evigt grönskande lagern.

Gruva Er inte för stöket

TAG TOMTENS

SKURPULVER

F Ö R S T A B A R N E T

MOR OCH BARN HOS FOTOGRAFEN.

Babys första visit hos fotografen är en stor händelse, som inte bör försummas. Dessa vackra fotografier av mor och barn, som Idun här inför, utgöra en frestande påminnelse därom.

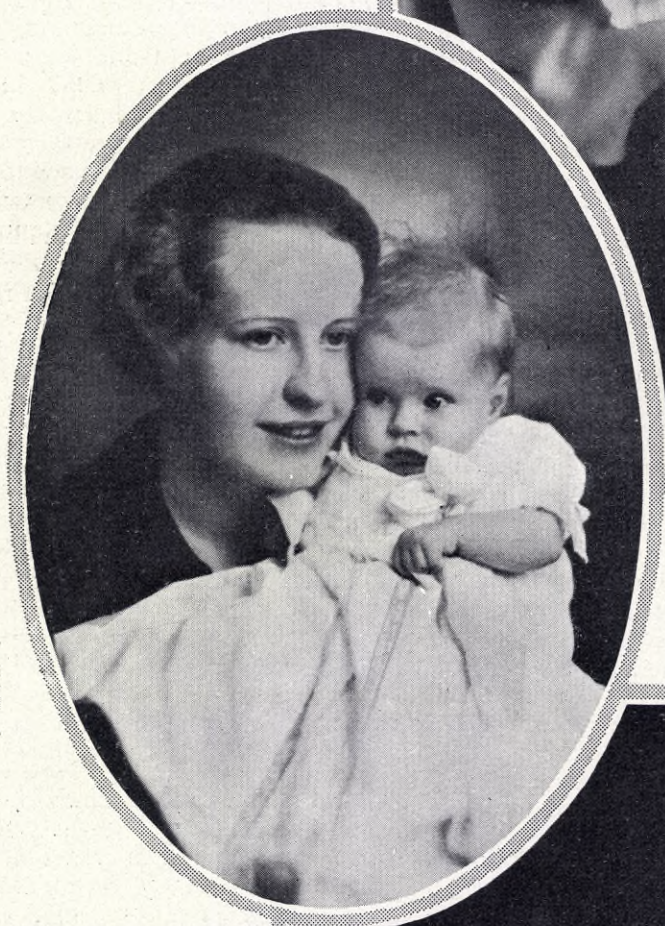
(Foto från: Ferd. Flodin, hovfoto, Goodwin, Jensen, foto och Jæger, hovfoto.)

Fru Barbro Werner, född Frisk, maka till banktjänstemannen Gösta Werner.

Fru Helene Gylling, född Jungwerth, maka till direktör Bertil Gylling.

Fru Karin Ponsbach, maka till fondmäklaren Elis Ponsbach.

Doktorinnan Barbro Lundgren, född Rålamb, maka till doktor Gunnar Lundgren.

Fru Estelle Möllerswärd, född von Schinkel, maka till löjtnant Stig Möllerswärd.

ALL VÅR BÖRJAN BLIVER SVÅR...

Den fattiga målaren som inte svek sin konst i nöden.

Ett strävsamt liv för egen gård och grund i Norrland.

BIDRAG TILL IDUNS PRISTÄVLAN.

Konstnärsdrömmar.

DET VAR FÖR NÅGRA ÅR SEDAN i en stad, där så många stolta och vackra konstnärsdrömmar sträckte sig i vanmäktigt bedjande längtan emot hägrande uppgifter och mål — i en stad, där så många skinande förhoppningar om ett liv, helgat åt konsten, slockna i askgrå misräkningar — det var i Paris.

Jag brukade om eftermiddagarna sitta på Café du Dôme vid min aperitif och betrakta de många bohemyper från skilda himmelsstreck, som sammanförts i det fattiga konstnärskvarteret Montparnasse.

Det var särskilt en fattigt klädd ung kvinna med oklippt svart hår och ett vackert men lidandepräglat ansikte som tilldrog sig min uppmärksamhet. Sedan en vecka tillbaka hade hon kommit varje dag. Och alltid ensam. Hon såg ut att vara i tjugofemåren. Jag visste ej vem hon var, eller vilken nationalitet hon tillhörde. Det vilade något så stilla och försagt över henne, när hon kom, sökte sig bort till ett ensamt hörnbord och beställde sitt kaffe. Inget rött på läpparna, inget smink, inga smil eller ögonkast åt herrarna — hon var så olik alla de andra på kaféet, där hon satt för sig själv försjunken i tankar eller syner, att jag ej kunde låta bli att intressera mig för henne, försöka gissa mig till hennes liv och hennes öde.

En dag slog hon sig ned vid bordet bredvid mitt. Hon såg ovanligt blek och trött ut. Ögonen voro matta. Händerna darade. Plötsligt började hon titta sig nervöst och förskrämt omkring. Hon bleknade ännu mer, förde handen till pannan... Jag slog upp ett glas vatten och räckte henne. Hon drack. »Oh, Herr Gott», suckade hon, när hon satte glaset ifrån sig.

— Tyska alltså, tänkte jag.

Jag började konversera henne på hennes eget språk. Hon log matt mot mig och tycktes vara glad för att ha någon att tala med.

Hon blev illamående igen. Jag erbjöd mig att följa henne hem. Hon tvekade ett ögonblick, men visade sig sedan tacksam för att jag ville hjälpa henne.

Vi togo en bil. Hon gav chauffören adressen.

En liten mörk bigata. Ett billigt hotel.

Hon tackade mig än en gång, steg ur och lämnade mig ensam med min undran vem hon kunde vara.

Under den månad jag hade kvar att tillbringa i den underliga staden vid Seine, träffades vi ganska ofta, och samtalsvis lärde jag småningom känna henne närmare, så att jag kunde bilda mig en liten föreställning om hur hennes liv hade gestaltat sig.

En glanslös och fattig barndom. Ett hem, där fadern söp och modern gnatade och använde grova ord. Hon var enda barnet. Kamrater hade hon inga — sagoböckerna voro hennes enda sällskap. Hon läste om riddare och prinsessor och kopierade sagoböckernas illustrationer. Hon växte upp och fick plats. Men sagoböckerna växte hon aldrig ifrån, och hennes lust att teckna och måla blev allt större.

Bidragen till Iduns tävlan om skildringar under rubrik "Med två tomma händer" ha strömmat in i mängd. Red. måste alltså ta sig en ganska lång funderare vid prisbedömningen, men i nästa n:r meddelas resultatet. För veckan införes här två skildringar, värda publicering.

En dag blir hon bekant med en känd konstnär, för vilken hon visar några av sina teckningar och akvareller. Han ser genast, att det är gott gry i henne, börjar intressera sig för henne och ge henne lektioner. Till gengäld sitter hon modell för honom. Hon gör stora framsteg. Hon arbetar inspirerat, när hon sitter för honom. Så en dag föreslår han henne, att hon skall följa med honom till Paris som hans modell. Hon reser med honom. Men — i Paris vill han, att hon skall vara mera för honom än hans modell — och hon slår upp bekantskapen.

Hon söker sig arbete för att kunna leva. Målar och tecknar på fritider. Mörkt och strävsamt blir det. Ofta tar arbetet för det dagliga livets tarv all hennes tid. Färgerna ligga och torka. Hon måste utsträcka sin övertid på arbetsplatsen för att få ihop till nya färgtuber. Staffliet står i ett hörn och stirrar på henne som hennes onda samvete. Paletten hänger som en prydnad, oskrapad på väggen. Stundom ser det fullständigt hopplöst ut. Men hon ger sig icke. De skapande krafterna inom henne hållas vid liv av hennes drömmar om de verk, som hon känner sig mäktig utföra.

Den gången hon blev sjuk på kaféet, var hon utan anställning. Men innan månadens slut hade hon fått anställning i en dekorationsfirma. Det började ljusna. Trodde hon. Jag uppmuntrade henne så gott jag kunde. Under kommande år stod hon för mig i min erinring som en symbol för alla de unga konstnärer, som i tro på sin begåvning, i hopp om ljusare tider och i hängiven kärlek till konsten kämpa emot livets oblida makter.

Efter tre år var jag åter i Paris. En dag kom på en konstutställning i en av de större salongerna en ung dam fram till mig och hälsade bekant. Hon talade franska. Jag kände icke igen henne. Hon föreställde sig — det var den fattiga målaren ifrån Montparnasse. Nu hade hon slagit igenom, fått ett litet men dock namn och tillräckligt med pengar för att kunna leva helt för sin konst. Med en glimt i ögat av glädje och stolthet visade hon mig två tavlor, som hon hade på utställningen. Jag var glad som ett barn, som fått en vacker gåva, över att hennes konstnärliga krafter icke hade plottrats bort under de långa hundårens gråa och tunga släp för det lägre livets uppehälle. Och jag beundrade henne för att hon ej hade givit tappt.

Jag har aldrig träffat henne sedan dess. Men jag har heller aldrig glömt henne. Inom mig lyser alltså minnet av den fattiga målaren ifrån Montparnasse som en löftets båge i skyn över provningars och motgångars syndaflod.

J. A. V.

Gamla frun på herrgårn.

DET VAR I NORRLAND, FÖR NÅGRA ÅR SEDAN, som jag efter en genomgången sjukvårdskurs vid ett länslasarett blev erbjuden plats som privat sköterska hos, som hon vanligen benämndes, »Gamla Frun», på herrgården. Mitt hem låg i närheten och hur ofta hade jag ej som barn hört talas om henne vars livsöde inte just hörde till det vardagliga och det var med undran och tvekan som jag lovade att försöka, om jag kunde göra henne till lags, jag fick nämligen upplysning om, att hon var rätt fordrande. Slutet blev att jag en vinterkväll med norrsken och rimfrost befann mig på väg upp till herrgårn och min väntande patient. Kusken, en trojänare på gården upplyste mig om att »det blir nog ensamt för en så ung syster, det är inte så mycket främmande nu som när Frun var uppe, det är nästan lite underligt att inte se henne ordna och styra som förr. Men som hon har arbetat hela sitt liv tidigt och sent, det har nog ej många gjort efter.» Vägen var kortare än jag önskade, snart svängde vi uppför en lång allé och fram till huvudbyggnaden, där två långa upplysta fönsterrader och en mörande gårdvar hälsade mig välkommen först.

En stund efteråt stod jag inne i sjukrummet och vid Gamla Fruns säng. Jag glömmer aldrig vilket vackert intryck hon gjorde på mig där hon låg så liten och spenslig i den stora, vita sängen, en skugga av sitt forna jag, men var det underligt? — nittio år och ett alltid arbetsamt liv från vaggan till graven så att säga. Jag hälsade och hon vände på huvudet och räckte de smala händerna liksom sökande mot mig.

»Jag ser så illa, syster», hon tryckte hårt mina händer. »Välkommen till en gammal gumma och stanna nu och trivs hos mig.»

Jag stannade och jag trivdes. Det var en riktig njutning för mig höra henne berätta om sitt liv, sitt arbete, sorger och motgångar men även glädje och framgång. Hon berättade huru hon knappt fjortonårig kom till närmaste herrgård som jungfru, stannade i flera år, och vaken och intresserad fick hon snart förtroendepost inom det stora hushållet, där husmodern jämt var borta på resor. Vid trettio års ålder gifte hon sig med en förman på gården och övertog med sin man en skuldsatt och förfallen gård.

»Jag hade ej råd att gifta mig förr (30 år var en ryslig ålder den tiden) och jag sade till honom att han behövde inte vänta.»

Det var ett otroligt arbete och en energi som fordrades för att arbeta upp det till den mönstergård som det nu var och ett både dyrbart och förtjusande hem, numera det vackraste i trakten, med park, terasser och stor trädgård. Runt vid älven gick en liten stig kantad med sten över 1 km. lång som hon själv brutit upp på kvällarna sedan andra lagt sig till ro. »Det är så roligt med egen gård och egen torva.»

Stora vackra rum med gamla dyrbara saker och möbler och konstvävnader och hemslöjd vittnade om smak och arbete.

(Forts. sid. 271.)

KAPPAN SOM ÄR MODERN

TWEED, TWEED OCH ÅTER TWEED.

HUR MAN SKALL TROTTSA kölden i denna fimbulvinter, se där en fråga, som kommit att inta en viktig plats för snart sagt en hel världsdal. Det förljudes från Paris, att man t. o. m. där tagit efter nordisk klädedräkt, shetlandskoftor, pälsmössor och raggsockor ha i den stora modestaden helt plötsligt funnit en förträfflig marknad.

Pälsen är i en sådan vinter som denna i det närmaste outhärlig. Den hör ju — särskilt om den är förfärdigad av något ädlare slags skinn — till våra minst efemära plagg. Även för en dam med stora pretentioner på ombyte brukar den ha en lång livslängd, och följaktligen kan man ungefär lika gärna skaffa sin päls i slutet av en säsong som i början därav. Men när marsolen ändå börjar ta upp kampanjen med kylan, är det ju naturligtvis mera frestande med ett lättare pälsslag, t. ex. gråverk eller säl. Någon av de släta, lite strävåriga och sportmässiga pälsarna passa också bra i den nyckfulla väderlek, som brukar känneteckna övergången mellan vinter och vår. Denna årstid, som här i Norden är utomordentligt svårnavigerad med avseende på klädedräkten — men mot vinterkyla och vårregn i ljuv förening skyddar man sig ändå bäst med en kappa lika varm som pälsen men utan dess skinnmängder, som bli som en dränkt katt under skyfallen.

Ofantligt modern är i år tweedkappan, sönderskuren på det mest befängda sätt som någonsin en samvetslös modelag dekretat. Det är emellertid förtjusande — detta varma, lösa stoff, detta graciösa puzzle av små-

Av

Marg von Schuwin

Sportpals i antilopskinn. Irène Dana, Paris. (Samtliga modeller från Ateljé Alex, Märthaskolan.)

efter tweedens stora och obestridliga seger, vara inrotad.

Då finns det annat att välja på, sammetskappan t. ex. utpräglat kvinnlig i sin typ och klädsam inte minst tack vare den ofantligt rikliga pälsbesäts som modellerna uppvisa. Men praktisk är sammetskappan inte, om ock mycket användbar, särskilt för damer, som ha mycket visitplikt och representation. Sammetskappan fordrar ännu några kappor i garderoben, medan tweedkappan i värsta fall kan ersätta en hel rad — »den ser alltid klädd ut» som damerna brukar säga, när de vilja dokumentera sitt praktiska förstånd. Men bredvid sammet och tweed finnas många andra material att välja på, mjuka, vackra fantasiullytyger, som »man också alltid ser klädd ut i.»

Så tänker ni på färgerna. I allmänhet beskylls svenskan för att vara så färggrädd, så färgdiskret, men i så fall är hon i gott sällskap med parisiskan, som helst håller sig till svart. Att stämma sin garderob någorlunda i en, och en diskret, färg är både praktiskt och billigast. Men varför inte sedan lysa upp den med någon stark och bestämd färgklick? Det är egentligen detta svenskan är rädd för. Eller inte har sinne för. Parisiskan har desto mer av det sinnet.

Pälsbesättningarna äro också ett kapitel. Ett rikt kapitel numera, ty marknaden överflödar av behagliga pälsorter till rimliga priser. Pälsbesättningarna hållas helst i med tyget harmonierande färger, mörkt till mörkt, ljus till ljus. Blekt skunk, räv och hare i alla upptänkliga kulörer — svart, grå, blå, röd etc., — dominera.

Elegant promenadkappa i svart velour florentine med besäts av grå caracule. (Lenkert, foto.)

stycken. Och klädningen, som hör till sedan — kappans tvilling ehuru finträdigare — sannerligen, den är en lycklig landvinning för vår tids strävan efter vackrare vardagsvara. Det ligger något av förnämlig och solid engelsk elegans över hela denna kostym av grovt, mjukt, förstklassigt ylle.

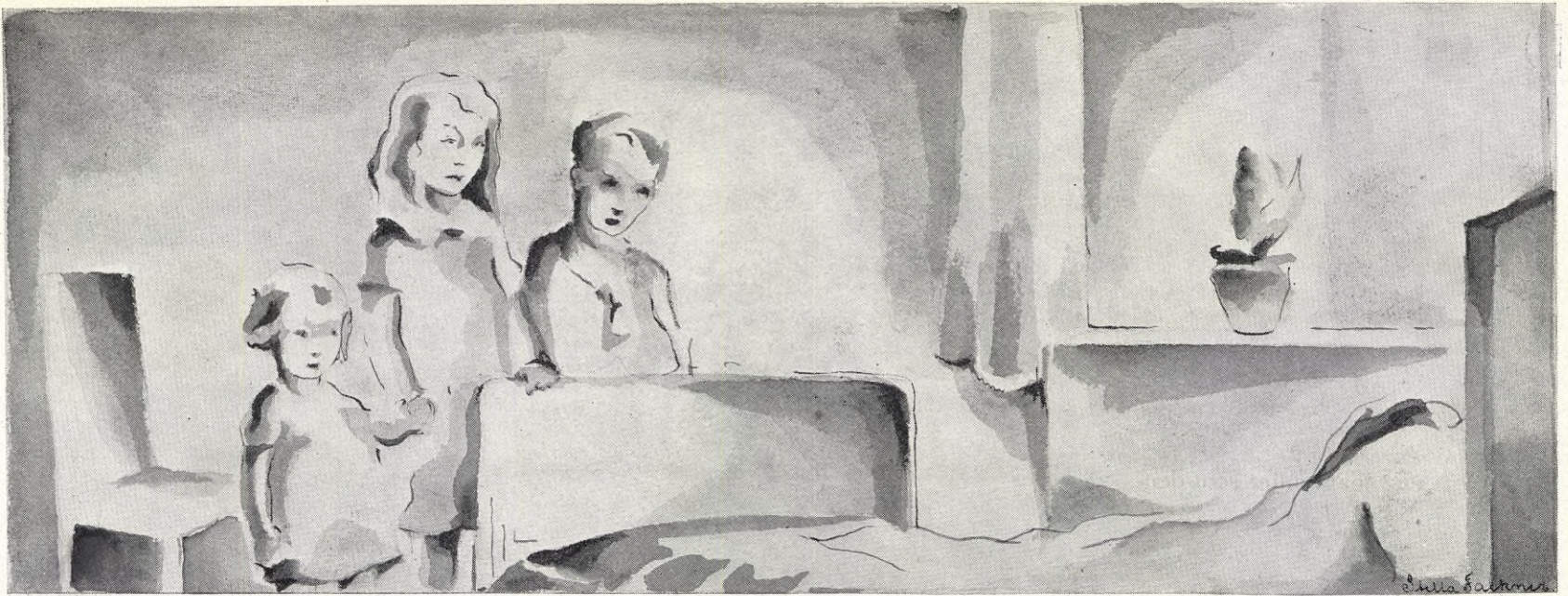
Överhuvudtaget har den engelska smaken i år kommit att dominera i fråga om ytterplagg. De franska fabrikena tillverka stoffer av engelsk typ. Man talar inte längre om »trois pièces», det heter nu »three pieces». De tre plaggen äro inte längre kappa, kjol och jumper, utan kappa, kjol och kort promenadjacka, som på såväl resor som visiter kan bäras under kappan. Jackan en liten kort, snäv smokingmodell, tyget även här mycket söndersplittat; kjolen gärna försedd med något vackert arbetat läderskärp, som får sitta nästan ända uppe i midjan. Därtill endast en liten strikt tvättsidenblus med några veck eller stickningar.

Två ting fordrar en tweedkostym: högsta kvalitet hos materialet och skicklighet hos skräddaren. Konfektionen har nämligen under många år fuskat åtskilligt just i tweed, och de färgglada och billiga alster, som länge strålat emot oss ur enklare skyltfönster, har i Sverige väckt en viss mistro mot det utomlands och särskilt i de anglikanska länderna så välrenommerade materialet. Hos många torde den även nu,

Tweedkappa i beige, brunt och blått med besäts av mullvad. (Lenkert, foto.)

NÄR JAG VAR DÖD. AV NINA ARKINA

JAG HADE LEGAT LÄNGE I DVALA, och jag visste att jag skulle dö — jag läste det i min mans ögon. I Ronalds ögon såg jag hopplöshetens klagan, och var gång han vände sig ifrån mig ryckte det i hans skälvande munvinklar. Jag kunde se det, där jag låg, med ögonen varken öppna eller slutna, inte sovande och inte vakna.

Runt om mig böljade dimman. Ibland lättade den, och då såg jag tydligt Ronalds ansikte böjt över mig — det var så lidande, att gråten pressade min hals, men jag kunde inte gråta. Jag var så svag så jag hade inte herravälde över någon del av min kropp, jag kunde inte ens röra läpparna.

Dimman böljade från varmt till kallt. Värmen kom oftast, när en spruta, som luktade gott av kamfer, sattes in vid hjärtat. Då var det, som om upphettad bomull lades tätt och mjukt om hjärtat — och värmen spred sig ut ifrån den. Jag hade en bestämd känsla av att bara detta fortsatte, så kunde jag bli frisk.

— Jag tycker det ser ut som om hon tyckte om det, sade Ronald lågt, och jag hörde läkaren svara:

— Hon är nästan medvetlös.

Så kommo köldvägorna tillbaka — de började i benen — de kröpo uppåt och slogo mot hjärtat — de voro hemska och gävo mig var gång ångesten för att nu — i detta ögonblick dör jag.

Jag visste, att det låg varmvattenflaskor vid mina fötter. Jag såg Ronald själv byta dem — och det gjorde mig gott att se det — det var bara det, att jag inte längre kände, att de lågo där.

Dessa skiftningar mellan värme och köld voro fruktansvärda, det var som om de kämpade med varandra i den hjälplösa kroppen. Det var den kampen, som utmattade mig mer och mer. Annars hade jag inget ont.

Det hade blivit så stilla omkring mig, inte så att jag inte hörde — jag hörde bra och tänkte klart om också med ansträngning.

Förut kom läkaren alltid in med glatt skämt och barnen voro ofta hos mig, och det var underbart att se dem och klappa dem och känna deras mjuka läppar mot kinden. Jag undrade över, att Ronald inte förstod, att jag ville se barnen, så länge jag kunde se.

Så hörde jag steg — kända steg över golvet — det var läkaren. Ronald reste sig från sängkanten, och läkaren gjorde det han alltid gjorde först — han kände på pulsen.

— Nå, hur — frågade Ronald dämpat.

Det kom inget svar, men jag kunde se läkaren rycka på axlarna. Jag såg det och jag förstod det, men det gjorde inget intryck på mig — jag hade väl ingen livsvilja kvar; men jag låg och avundades min läkare denna axelryckning, detta att kunna röra sig. Så hörde jag Ronald säga:

— Är doktorn säker på att hon är medvetlös — jag har suttit och sett på henne — jag tycker det är en bön i hennes ansikte — det är som om hon ber mig om något — tycker doktorn jag skall ta in barnen?

— Det kan ni ju göra om ni vill, bara det inte verkar för starkt på barnen — henne gör det nog detsamma — hon är så gott som medvetlös.

Jag fick två kamfersprutor — bara de, som varit döende veta, hur underbart kamfer är. Jag hörde steg, lätta och trippande — barnen. Ronald hade i alla fall låtit barnen komma in, så söta de voro alla tre, där de stodo vid sängkanten. Det skulle inte vara svårt att dö bara jag kunde se dem — alltid — bara min själ, om jag äger någon, kunde se dessa tre, så kunde det vara detsamma med alla himmelens stjärnor.

Ronald tog mig om axlarna.

— Här är barnen, Mary, vill du inte se dem.

— Om jag inte visste, att jag skulle dö, och om jag kunde tala, så ville jag säga, att jag aldrig skall glömma din röst, den gången, käraste, stackars min vän, tänkte jag. — Om jag inte vill se barnen! — om jag bara kunde röra mig för att visa det.

— Hon rör på ögonen — hon försöker öppna dem — se! — ropade Ronald till läkaren.

Jag visste inte, att jag hade öppnat ögonen, det var som om jag hade förlorat förbindelsen mellan tankarna och deras utförande, och jag hörde läkaren förklara det.

— Det är en reflexrörelse för att ni tog i henne — men...

Varför skall en läkare svara så säkert och obarmhärtigt, tänkte jag.

Ronald följde barnen ut — där tog väl Anna emot dem — den goda, snälla Anna, som svor mig, att hon inte skall gå ifrån barnen, om jag dör. Jag tog det löftet av henne, innan jag visste, att jag skulle dö — för säkerhets skull — och det var bra att jag gjorde det.

Ronald hade kommit in.

— Är doktorn säker på att hon är medvetlös? frågade han igen.

— Ja, svarade läkaren, och Ronald svalde länge, innan han åter frågade:

— Hur — hur länge kan det här vara? Och läkaren svarade:

— Ni måste vara modig — det har varat längre än jag trodde. Det är inte så lätt att säga.

— Tror ni, det kan bli redan i natt? Det var en sådan ångestfull rädsla i Ronalds röst — och läkaren dröjde en stund med svaret. Så sade han:

— Det är möjligt, men inte säkert. Ni skall inte vara rädd — det blir ingen döds-kamp — hon kommer att slockna stilla som ett ljus, som blåses ut.

De levande och de döende äro lika rädda för döds-kampen — och det gjorde gott att veta, att jag skulle slippa den — och det var bäst för Ronald.

Jag önskade, att jag dog i natt — ensam med Ronald — dog i hans armar. Förut om natten, när Ronald vakade över mig, tog han mig en stund i sina armar och talade till mig — och han frågade, om jag mindes hur skönt vi hade haft det tillsammans — och om jag kunde känna hur han älskar mig.

Det var i ett sådant ögonblick jag helst ville dö — sövas in av dessa varma ord och av denna röst.

Så kom natten. Anna kom in och bytte varmvattenkrusen och Ronald satt vid min sida, och jag såg honom var gång han böjde sig över mig — hans älskade, utpinade ansikte. Jag såg och tänkte på, att detta blir väl vår sista natt tillsammans, och kanske tänkte Ronald på det också — han satt och höll mina händer, som om han aldrig skulle vilja släppa mig.

Jag låg och tänkte på, hur märkvärdig den jordiska kärleken är — en gång är det den första natten — och så kommer den sista, och emellan ligger livet och lyckan och barnen. Och det är bara ett

(Forts. sid. 274.)

DET LÅG ETT SKIMMER

ETT SJUTTONHUNDRATALSSL

I den yngre societeten intaga greve Nils Wachtmeister och hans grevinna, f. de Geer af Leufsta, en av de mest bemärkta platserna. Deras hem på Tistad slott i Södermanland hör också till de vackraste och minnesrikaste i vårt land och ett besök där har sitt stora kulturintresse.

Julius Kronbergs "Cleopatra", målad för Tistad stora salong.

EN GUL HUND, STOR SOM EN halv häst, låg hotfull och vaktade Tistad slotts huvudentré. En liten hund framför Tistad slott vore knappast någon hund alls, men trots sitt imponerande yttre kunde jättehunden ändå inte dölja, att hans uppgift var ganska självtagen. Tistad slott ser inte ut att behöva vaktas. Det har något i sitt suveräna läge högt över Nyköpings-slättens orörda vithet med inlandets hårda snövindar stormande mot de tolv skorstenarna som ger ett intryck av oåtkomlig förnämitet. Det finns byggnader med fysionomier. Inte bara så att de se borgerligt frodiga eller halvförnämt tråkiga eller lantligt okonstlade ut, utan de ha ansikten. När man genom den långa lindallén och över den stora gårdsplanen går fram emot Tistad slott är det som att möta en gammal vacker aristokrat, som tittar på ens borgerliga företeelse med höjda ögonbryn.

Väl innanför den massiva porten möts man av ägaren och odlaren av Tistads 100 tunnland, som av slottsfasaden ärvt endast

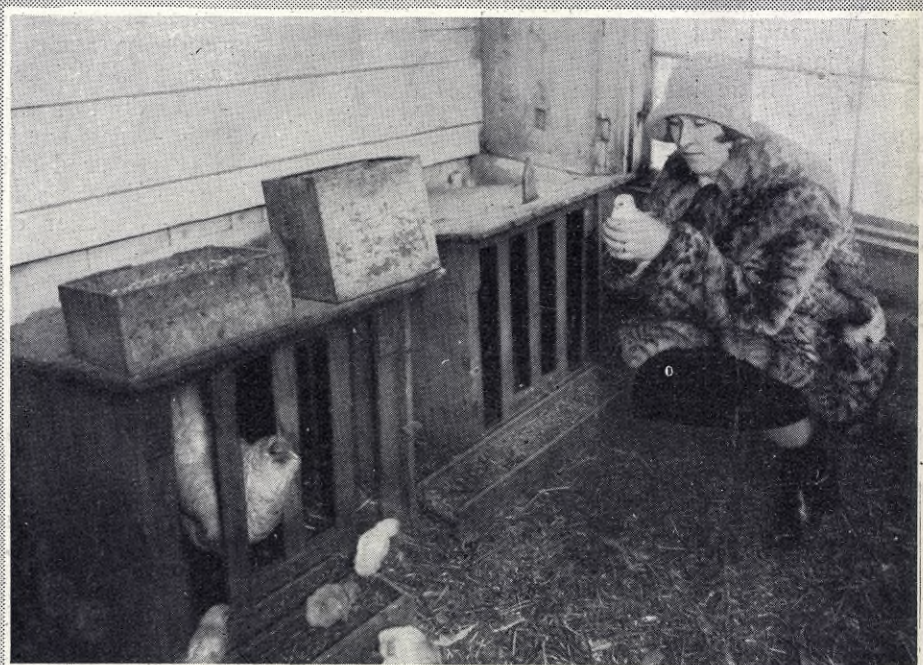
Ett av grevinnan Wachtmeisters intressen är hönskötsel.

aristokratin, inte de högdragna ögonbrynen. Greve Nils Wachtmeister har inte släktporträttens djärvt böjda näsa och stora kupiga ögon, men i sin engelska golfkostym och med sitt moderna, skarpt skurna ansikte har han släktporträttens hela fläkt av slottsherre över sig. Och hans grevinnas smärta moderna apparition inramas förunderligt väl av hallens höga kalla murar.

Man behöver inte gå länge i Tistad slott för att upptäcka, att ordet gammal här har en annan valör än annorstädes. En gammal möbel på Tistad är inte en från 80-talet utan en som sett Gustaf II Adolf. Eller i varje fall Gustaf III. Slottet byggdes av friherre Bengt Rosenhane och Dess Husfru grevinnan Sophia Stenbock, och i en mängd rum — det är en ljuvlig känsla

"Biljarden" — utan biljard men med plats för en stockholmsvåning.

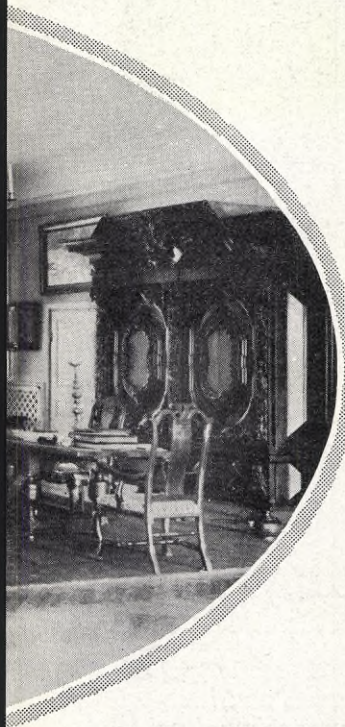

att i dubletternas och kokvråns tidevarv kunna få säga en mängd rum — står allting kvar som det ställdes år 1771. Grevinnan Wachtmeister sover som fordom »Dess Husfru» under en blå sidenbaldakin. Hon skriver vid ett utsökt vackert bord, kopierat av grevens farfarsfar efter ett Tesinskt bord på Åkerö, och hämtar inte brevispirationen genom en trött blick mot ett trist fönsterperspektiv, utan genom lindallén i frostig vithet utanför de höga smärutade fönstren och innanför orientens hela blomprakt i ålderdomsdämpade pastellfärger på rummets handmålade kinesiska tapeter från 1600-talet. När hon öppnar dörren till sitt toalettrumsskåp så öppnar hon dörren till åtta skåp. Åtta lager olika färger har grevinnan skalat av det innan hon kom fram till den stillsamt gammalblå som

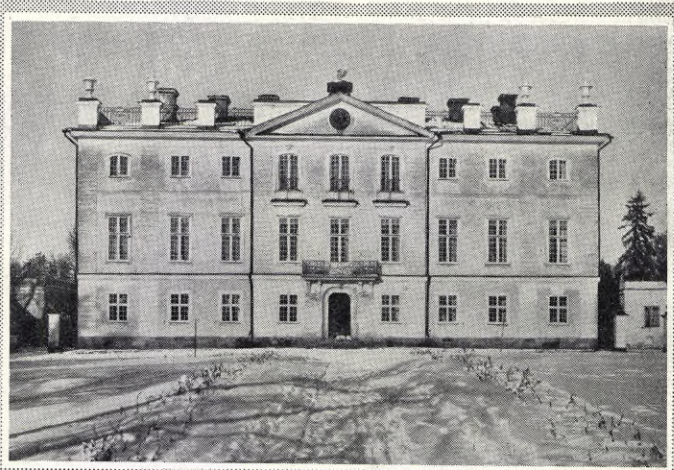
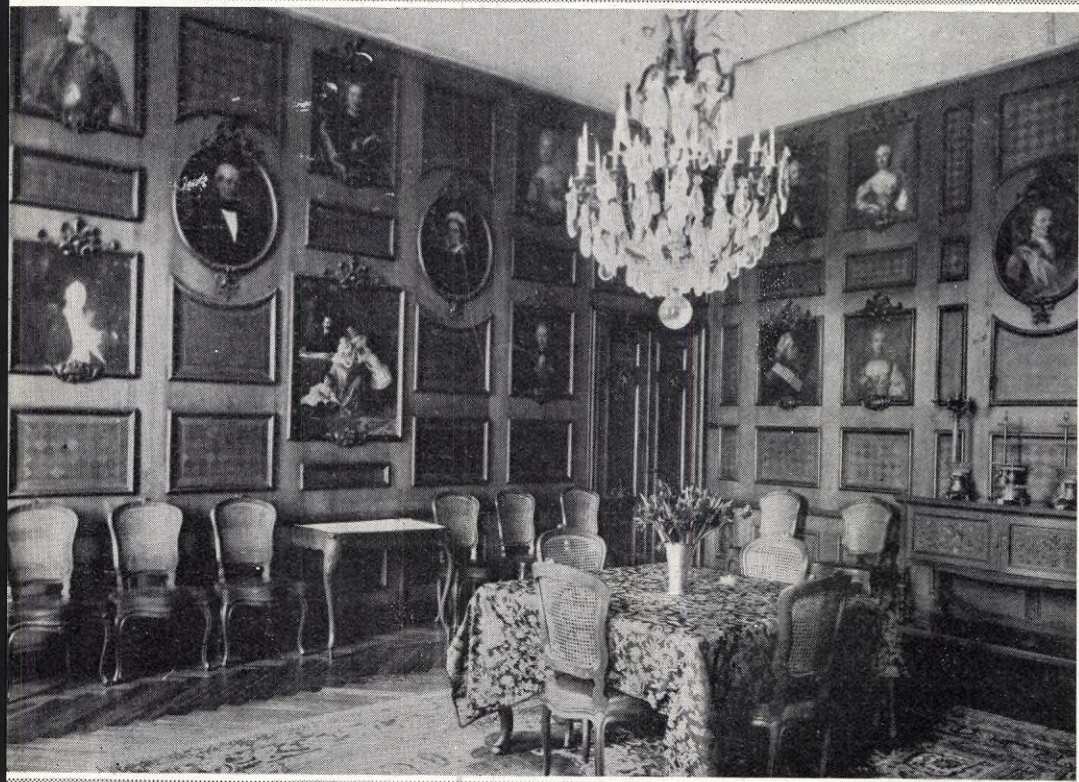

ÖVER GUSTAFS DAGAR...

TT PÅ SÖRMLANDSSLÄTTEN.

Grevinnans arbetsrum. (Magnusson och Svensson, foto.)

Tistads slott.

Matsalen
med släkt-
porträt-
ten.

det nu har och som utsökt harmonierar med toalettrumets grå kakelugn med lustiga lantliga blombuketter och dess blommiga gardiner i graciösa rococoveck.

Mellan grevinnans sängkammare och skrivrum ligger salongen. Det är synd om dess vackra förgyllda möbler, som stå och rococokokett be om en blick, ty på ena kortväggen är Julius Kronbergs »Cleopatra», enkom målad för Tistad salong, infälld, och där stanna ens ögon så länge de få. Den enda av de försummade möblerna som kan ge sitt missnöje luft är en förgylld rococopendyl, som i illistig förslagenhet väljer att göra det med Sommarens sista ros i spröda insmickrande toner. Det är en snäll pendyl, dess glasklara toner hjälpa de storartade tessinska kristallkronorna att rivalisera med Cleopatra, och dess melodi

räddar den stora mattan med röda flammade rosor, hämtad från Ryssland. Hämtad på närmare håll men därför inte mindre sensationell är salongens gamla franska tapet i tidsfrätta färger, som grevens farfarsfar bytt till sig mot en ko år adertonhundratio. Det kanske var en bra ko, men hon är förstörd nu, medan tapeten lever och har sin givna rangplats i drottning Cleopatras hov.

Tistad slott har kanske inte gått igenom så många andra slotts hårda öden, brand och skövling. Men det har gått igenom vad kanske värre är för ett slott: 80-talet. Hela den storartade mellanvåningen, där grevinnans rum och salongen ligga, omhändertogs mer eller mindre hårdhänt av 80-talet. Salongsspeglarnas guldornamenterade inramningar ha greven och grevinnan hittat på slottsvinden, dit gipskattetidens

smak förvisat dem, och via mycket grubbel funnit rätta platsen för dem. Den persiska s. k. Wrangelska brudmattan från 1620, som hänger på salongens ena långvägg, utsökt vackert vävd i blått, grönt och silver, ansågs av förra seklet vara ful och förvägrades sin rätta plats under vita små brudskor. I ett litet kabinettt innanför grevinnans skrivrum äro väggarna beklädda med tunga imponerande tapeter i svartnat gyllenläder. Innan de kommo dit där de nu sitta som värdig fond till en mässingsbeslagen André-Boullé-byrå av skimrande sköldpadd, voro de uppklistrade i ett par av slottets garderober. Men själva grevinnans skrivrum ansågs kanske på 80-talet som nu vara ett av slottets vackraste rum, fastän då med vassknippen och plyschmöbler och gipskatter och dammgömmor.

Det sista praktrummet i mellanvåningen, matsalen, rådde dock inte ens sekelskiftets fulhet på. Den hejdades av alla de stränga

(Forts. sid. 272.)

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

JANA BERGH.
Fröken, Malmö. Dotter till
fabrikören E. N. Bergh, Lund,
och hans maka, född Boldt.
90 år den 26 februari.

INGEBORG SCHERLIN.
F. Malmstedt, Hudiksvall.
Änka efter kyrkoherden A.
V. Scherlin, Kalmar, Bälsta.
85 år den 9 mars.

EMELIE KJELLESTRÖM.
F. Bergman, Stockholm. Änka
efter överstelöjtnanten Jon
Kjelleström, Åmål.
80 år den 8 mars.

MARIE CRONHOLM.
F. Horn af Rantzien, Ängel-
holm. Änka efter advokaten
Anders P. Cronholm.
75 år den 2 mars.

ELISE SELANDER.
F. Sundberg, Piteå. Änka ef-
ter skeppsklareraren och kon-
suln A. B. H. Selander.
75 år den 13 mars.

ANNA STENDAHL.
F. Holm, Stockholm. Maka
till f. d. förste stadsfiskalen i
Stockholm Lars Stendahl.
75 år den 14 mars.

BEATE BOLMÉER.
F. Christofferson, Hälsing-
borg. Maka till sjökaptenen
Th. Bolméer, Hälsingborg.
70 år den 6 mars.

ELEONORE ANDREEN.
F. Wennerholm, Stockholm.
Änka efter ingenjören J. W.
Andreen, Fritsla.
65 år den 25 februari.

SELMA von HAUSS-
WOLFF.
F. Lindgren, Ystad. Änka ef-
ter postmästaren Fredrik von
Hausswolff, Sävsjö.
70 år den 11 mars.

IDA ORRE.
F. Westlin, Stockholm. Maka
till f. d. auditören, vice hä-
radshövdingen Pehr Orre.
65 år den 7 mars.

MILDA LINDBERG.
F. Forssell, Ekeby, Sköller-
sta. Änka efter kyrkoherden
i Ekeby Per J. Lindberg.
65 år den 8 mars.

EMMA ANDERBERG.
F. Svensson, Varberg. Maka
till läroverksadjunkten Otto
Anderberg, Varberg.
65 år den 11 mars.

ALICE TEGNÉR.
F. Sandström, Stockholm.
Tonsätтарinna. Änka efter
protokollssekreteraren Jacob
Tegnér.
65 år den 12 mars.

SIRI BORG.
F. Fick, Ottarp, Tågarp. Ma-
ka till kyrkoherden i Ottarp,
kontraktspresten Carl O.
Borg.
60 år den 7 mars.

ADA DAMM.
Fru, F. Charlès, Borås.
Skriftställarinna. Led. av styr.
för Moderata kvinnoförenin-
gen i Borås.
60 år den 10 mars.

MATILDA EKEDAHL.
F. Lindgren, Stockholm. Ma-
ka till sekr. i Riksgäldskonto-
ret Henrik Ekedahl.
60 år den 13 mars.

ANNA CRONHIELM.
F. Landberg, Stockholm. Ma-
ka till godsägaren greve Carl
F. C. Cronhielm.
55 år den 7 mars.

ELIN STRANDBERG.
F. Åström, Västervik. Änka
efter apotekaren A. V.
Strandberg, Gislaved.
55 år den 7 mars.

SELMA GYLLENSVÄRD.
F. Andersson, Växtorp. Maka
till lantbrukaren m. m. Ernst
Gyllensvärd.
50 år den 8 mars.

THORA ZETHELIUS.
F. Frisk, Domnarvet. Maka
till ingenjören vid Domnar-
vets järnverk A. Zethelius.
50 år den 14 mars.

Degen jäser bättre,

bakverket blir av jäm-
nare, porösare samman-
sättning och smaken blir
den utsökt delikata, som
ovillkorligen frapperar
alla då Ni använder

RUMFORD
— hälsosamma — Bakpulver

E N K U N G L I G G R A C E

AV VERA von KRÆMER.

NÄR EN FULLVUXEN SER SIG omkring i sitt bekantskaps-galleri, är det då de unga, som blicken mest dröjer vid?

Visst inte, det är de äldre. Ungdom är en ovärderlig sak och den har en nästan gåtfull tjusning — när den är som bäst. Det oberörda, det slutna, som ungdom har, till och med om den gör sitt bästa att vända ut och in på sig, det är något både vackert och tilldragande. Det är också viktigt att det är i ungdomen, som de största idéerna komma till, ungdomen har djärvheten.

Men de gamla, de som äro äldre än de fullvuxna? Själva tro de, att ingen bryr sig om dem. Även om de få blommor på sina födelsedagar.

En gammal dam fyller nu 80 år. Samma dag som detta nummer av Idun kommer ut, firar hon dagen och hon gör det i en krets av barn och barnbarn, inte i en stad, utan djupt inne i Småland, dit det är omöjligt att telegrafera, ty då skall budet cykla någon mil. Hon anar inte vilken betydelse hon har, hur djupt de ord äro menade, som skola sägas henne på dagen. Jag har ett amatörfoto av henne, hon ville nog inte ha in det här, hon kommer gående på gårdsplanen utanför sin stuga — stor som en Ålstensvilla — och hon har förkläde på och är helt vardaglig, tycker hon.

Men jag kan aldrig se lektorskan Lönnegren utan att jämställa henne med drottningen av Holland.

Det är samma grundmurade plikttröhet, samma klokhet, samma air bakom en lugn, ja, inför stora ting ödmjuk yta. Drottningen av Holland har inte behövt ro över Bohmen i ur och skur för att undervisa och på det sättet dra fram sina barn, sedan maken dog, drottningen av Holland har inte för egna medel (folkskollärinnelön och pension) vid sidan av fem barns uppfost- ran behövt bygga sig en stuga. Hon fick från början ett slott. Men de båda damerna kunde gott ha bytt roller. Båda skulle lika utmärkt fyllt den andras plats,

om de blivit födda, den ena i den andras villkor.

En pamp i livsmedel.

Direktören för de båda bolagen, Svenska Grynkvárnarnas och Svenska Makaronifabrikers Försäljningsaktiebolag i Göteborg, Sv. Hasselberg, fyllde den 6 mars 50 år. Då jubilaren är en man, vilkens verksamhet har ett särskilt samband med husmöd- rarnas, hyllas han i Idun.

Efter avslutade studier ägnade han sig åt affärs- verksamhet inom kolonialvarubranschen och blev 1903 direktör i den gamla, ansedda firman Carl F. Forslunds Handelsaktiebolag i Kopparberg, varest han nedlade ett energiskt och framgångsrikt arbete. Under den tid han var bosatt i Kopparberg innehade han därstädes flera kommunala förtroendeuppdrag. Sin befattning i Forslunds bolag lämnade han 1920 för att övertaga posten som direktör för Svenska Grynkvárnarnas Försäljningsaktiebolag. När några av de större svenska makaronifabriker- na 1923 upprättade ett gemensamt försäljningsaktie- bolag uppdrogs åt Hasselberg att organisera och övertaga ledningen jämväl för detta sistnämnda bo- lag. Dessa båda var för sig synnerligen krävande befattningar innehar Hasselberg allt fortfarande och åtnjuter inom de båda ifrågakvarande industrierna stort förtroende.

Hasselberg har utfört ett omfattande och ener- giskt arbete för ökad konsumtion av svenska havre- gryn och svenska makaroner — vilket vi skola ha i tacksam åtanke nästa gång vi äta vår havregröt!

Och allt det där kommer fram först när man blir äldre. Fru Esther Lönnegren talar också så väl och vackert, distinkt och behagligt, att skaror av unga skåde- spelterskor kunde ta exempel av henne, som är så fjärran från scenkonst. Tanken går vidare till andra äldre damer. — Det blir ett galleri, av dem man mött. Senast i somras på ett stort pensionat en norska med ett bekant politiskt namn — norskor ha air de med, minsann, och humor. Hen- nes värdinna, en överstinna, som nu levde ensam och skötte sitt lilla hushåll, båda dia- metralt olika, båda fina damer, söta, vän- liga damer, när man väl vågade sig på dem, och båda med något som drog och intresserade. Är det deras minnen? Det som kommer fram i något smycke de bära, en medaljong eller någonting av bärnsten?

Gamla damer, som säga vad de mena, göra det på ett annat sätt än vi andra. Det stöter ingen för huvudet, det är upp- riktigt, fritt, men inte hetsigt och osäkert och man har det medvetandet, att det man själv menar kan förstås av dem, om man ger dem sitt förtroende, även om de själva för tjugo—fyrtio år sedan aldrig skulle ha handlat på samma sätt.

De tro nog själva att de inte mera göra intryck på sin samtid, de se sina jämnåriga gå bort och känna sig utanför. Men de taga fel. De göra starkt intryck. De ha mycket att betyda, inte bara om de ha pondus, utan ändå. Man ser dem. Man ser i gatuvimlet en gammal kvinna, som går sluten med sitt inom sig, för tillfället upp- tagen bara med att komma lyckligt inom tröskeln med sin gräddkanna och bröd- påse och man ser den gamla damen, som sitter tyst i en salong och med blicken föl- jer ungdomens danspromenader på golvet. Man ser dem och man vill gärna att de skola lägga märke till en och man vill ha en liten gillande min av dem. Då blir man stolt. Gillande från jämnåriga kan man själv bedöma och sätta betyg på — ett gillande från de gamla blir något av en kunglig grace.

Den fjättrade titanen.

(Forts. fr. sid. 262.)

sitt forna spel om liv och död. Större delen av dagarna och de långa, sömn- lösa nätterna sysselsatte han sig med läs- ning av de massor av böcker, som belamra- de soffan i hans rum. Stundom läste han också bibeln.

I mitten av april 1821 lät kejsaren till- kalla en andans man, abbé Vignali, och meddelade honom, att den blivande jord- fästningen skulle äga rum med alla de cere- monier, som den katolska kyrkan föreskri- ver, även detta med tanke på sonen och det katolska Frankrike. Abbén, som häri såg tecken till omvändelse, föreslog hans majestät att bikta sig, men med ett lätt leende avböjde Napoleon förslaget »tills vi- dare».

Så följer till sist i boken en målände skildring av den 5 maj och den fruktans- värda tropiska storm, som på Napoleons dödsdag rasade över ön S:t Helena, samt av kejsarens sista stunder.

Denna roman om kejsar Napoleons sista levnadsår, om man nu kan giva beteck- ningen roman åt boken, röjer hos förf.

en omfattande historisk beläsenhet och en sällsynt förmåga att på ett levande sätt framställa bilder, ägnade att belysa slut- kapitlet i den mans liv, som icke utan skäl blivit kallad »den märkligaste människan under nyare tid».

OSWALD KUYLENSTIERNNA.

All vår början bliver svår . . .

(Forts. fr. sid. 265.)

Där var minnen från främlingar när och fjärran, som gästade och sedan tackade sitt värdfolk inte bara en utan flera gånger. Till godset hörde ett sågverk, och stora kolossala snäckor, elfenbenssaker och pors- lin var minnen från sjökaptener som hälsat på. Jag frågade och gamla Frun trött- nade aldrig på att beskriva, var sak hade sin egen historia. En kväll bad hon mig gå in i salongen efter ett litet svartlacke- rat fat med blommor i guld och blått.

»Det här är nästan det käraste utav alla minnen», sade hon och lät händerna glida över det lätt som en smekning. Hon berättade då att det var den första sak hon köpt för egna pengar. Det var hela 25 öre som hon erhållit i »grindpengar» och

hon traskade den en mil långa vägen till stan och köpte fatet som hon tyckte var det vackraste av allt och nu väl bevarat efter så många år. Hon berättade om kungar och prinsar och huru stolt hon kände sig över att hava bäddat kung Karl XV:s säng, då han var på besök däruppe. Hon talade om det svåra koleraåret och nödåren, man hjälpte och tröstade varann så gott man kunde. Det var ej järnvägar, telefoner och läkare som nu utan man fick lita på sig själv och en god försyn.

Jag minns när slutet nalkades och hon ordnat om allt, ingen fick glömmas, fattig eller rik, alla skulle ihågkommas, alla följde henne och alla mindes henne som en prak- tigt människa av den gamla stammen.

Så väl jag ser för mig den sista dagen hon tackade Gud för allt vad han givit henne och sedan knäppte hon ihop sina händer och läste sin älsklingspsalm:

Så skön går morgonstjärnan fram
och bådär klar och lyckosam
den stora dagens möte...

Så var det slut, ett liv där en god vilja, arbete och gudsfruktan varit ledstjär- nor. I. R.

M. L.

vid **BYK** och **BAK**
vid **TVÄTT** och **STÖK**

bliva händerna spruckna och röda. Men detta vanprydnade och plågsamma obehag kan man numera lätt avlägsna. Gnid blott in händerna efter slutade bestyr med litet GAHNS MANIOL, som botar och helar all narighet och gör handen vit och vacker.

GAHNS
UPSALA

MANIOL

HÄNDERNAS BESKYDDARE

MUGNIER

(uttalas Mynjé)

Apéritif, särdeles välsmakande, stärkande och stimulerande, rekommenderas av läkare vid kraftnedsättning och konvalescens. Denna apéritif är tack vare sina farmaceutiska egenskaper lika aptitgivande och stimulerande som akvavit, cognac eller whisky. Ett glas avkyld Mugnier före maten ersätter brännvinet, samtidigt som det ger måltiden en viss kulturell prägel. Till kaffet har man i Amusette Mugnier en typisk pariserlikör, som tillredes av 3/4 Mugnier, 1/8 halvsöt sherry och 1/8 Grenadine, vilket allt erhålles utan restriktioner å alla systembolag i landet.

Kr. 3:50 pr 1/1 but., kr. 2:40 pr 1/2 lit.

9 diplomes d'honneur.

56 guld- o. silvermedaljer.

Klisterfritt linne skall Ni begära

och Ni får det säkert om Ni begär
Marks linne.

Tvättning inverkar ej på fastheten och utseendet hos de goda linnevarorna från Kungsäter, Marks härad, Västergötland, det bästa linnets hemort sedan urminnes tid.

MARKS

HANDDUKAR och DUKTYGER

MARKS LINNEMANUFAKTUR A.-B.
KUNGSÅTER

Bröllop har firats i Djursholms kapell mellan vilingenjören G. Sigfrid Ekroth och fröken Emma-Lisa Öhman, dotter till advokaten Adolf Öhman, Djursholm, och hans maka, född Swartling. (Håkan Lindqvist, foto.)

Det låg ett skimmer över Gustafs dagar...

(Forts. fr. sid. 269.)

ögonen, som betrakta en från den kanelbruna ekboaseringen. I dubbla led se mångdubbla släktled Wachtmeisterar ned på ättens sistfödda, från den förste under Johan III till Bredas fyra modeller.

Det fordras hela värdinnans älskvärdhet för att förtaga det ovänliga intryck den smala trappan upp till översta våningen gör. Längs hela trappan löper nämligen ett masivt band av gamla vapen, gevär och arm- och spjut och revolverar, som fullkomligt dofta dueller — en enastående vapensamling. Från den lika blodtörstiga hallen kommer man in i något som enligt Tistadbegrepp är ett f. d. biljardrum, enligt våra egna en ordinär stockholmsvåning. »Det är bara sexton gånger elva —» säger grevinnan så lätt och naturligt. Rummets ena hörn är ett modernt rökrum med öppen spis och röda djupa skinnstolar, dess andra musiksalong med flygel och dess tredje matsal i tung svensk renässans. Dessutom äro väggarna som väggar på Nationalmuseum, och Livrustkammaren representeras av en stor gammal gunghäst, där ett otroligt litet Wachtmeisterskt barn sitter uppklätrat. Det lilla barnet blir dock betydligt större när det kommer in i den ljusa, blomliga barnkammaren, där husets två söner endast förekomma på ferierna.

Över den nedre hallens golv av stora

IDUN

Mästern Samuelsgatan 45, Stockholm.

Grundlagd av

Redaktör:

Frithiof Hellberg

Eva Nyblom

Redaktionen: .... kl. 9—5 | Expeditionen: .... kl. 9—5
Norr 9803 — Norr 402 | Norr 1602 — Norr 6147
Verkställande direktören | Annonskontoret: Norr 6147
Norr 4304 | Annonschefen: 1646

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

50 öre intill bred textspalt, 40 öre å övriga sidor e. t.
Helmarg. 55:—, halvmarg. 30:— pr gång. Lediga
platser och platssökande 30 öre, minimipris 3:60.

Iduns prenumerationspris:

Uppl. A. Praktupplagan	Uppl. B. Vanl. upplagan	Helt år ..... 17:—	Helt år ..... 15:—
Halvt år ..... 9:—	Halvt år ..... 8:—	Kvartal 4:50	Kvartal 4:25

ENSAMAGENTUR:
LUNDHOLMS PIANOMAGASIN
STHLM - BRUNKEBERGSTORG 24

Badinrättningen

Telefon Sö. 330 56
och Sö. 4867.

Etablerad 1875.
Södermalms Tvätt- & Badinrättning
Badstugugatan 4.

Tvättinrättningen

Telefon Sö. 336 30
och Sö. 15735.

BERGS AKTIEBOLAGS NORRÖPING

FABRIKSMÄRKE

BOMULLSVÄVNADER HÖGSTA KVALITET

LÄTTSYDDA SLITSTARKA

till salu hos varje välsorterad
vävnadshandlare

Begär alltid Vitrum's tillverkningar:
Maltextrakt Vitrum, bästa näringsmedel. Nedsatt pris.

Maltextrakt Vitrum med fiskolja, bästa vitaminpreparat. Nedsatt pris.

Mineralvattensalter Vitrum.

Laxermarmelad Vitrum, bästa avföringsmedel.

Sodapastiller Vitrum, bästa medel mot halsbränna.

FERROL Vitrum, det kraftigaste aptitgivande o. mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättmält fördrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist o. svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna. Tillverkas å

Apoteket Vasens Apoteksvarucentrals Laboratorium, Sthlm.
Samtliga preparat finnes på alla apotek.

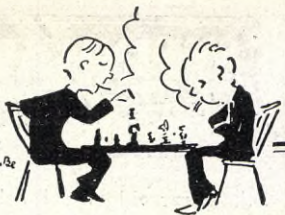
Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund, Herkulesgat. 14, f. d. Lilla Vattugat. 14 Tel. 7575. STOCKHOLM. Tel. 7576. Specialitet: Familje- och arvssaker, Botredningar och testamenten. Även skriftliga förfrågningar.

Hovmanicuristen JEANNE BOMANS

myrrhatinktur, crèmes och puder tillfredsställa de högsta anspråk.
Anv. av H. K. H. Prinsessan Ingeborg.

Schack och matt.

Där lugn behärskning och klart övervägande äro av nöden, där en övervinning kan medföra "schack och matt", där har Somnogan en viktig mission att fylla. Ett par tabletter lugna snabbt nerverna och den, som är lugn, behärskar som bekant situationen. Somnogan är fullkomligt oskadligt, och dosen behöver ej ökas vid fortsatt användning.

Finnes på alla apotek i rör om 20 tabletter à kr. 2:50 samt i populärförpackningar om 4 tabl. à 50 öre.

SOMNOGAN
Nervlugnande
och rogivande

En god tvål
är nödvändig
för hudens
rätta vård.

Använd därför uteslutande den äkta Oliv-tvålen

"Dentarvi"

Pris 50 öre.

Välgörande för hyn och behaglig att använda.

E. Roos' Parfumeri,
Karlshamn.

Gemlas Rullstol

N:o 5287.
Patent n:o 57402.

Införda offert och beskrivning från
GEMLA FABRIKERS A.-B.
— D I Ö —

Konstnärliga arbeten i läderplastik

såsom Skrivunderlägg och Portföljer,
Plånböcker, Bok- och Telegrampärmar,
Damväskor m. m.

ATELIER HERTHA
Drottninggatan 88 B¹ - STOCKHOLM
Telefon Norr 30 36

**Stella
Cacao**

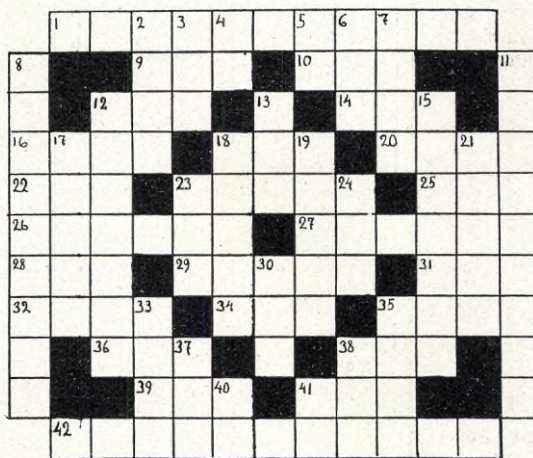
ANGENÄM AROM
LÄTTSMÅLT
VITAMINRIK.

kyrkaktiga stenplattor kommer man in i gästväningen. Rättare sagt, kommer man in i Gripsholm slott. Det är samma små ljusa rum som där, utan den slottsobligatoriska höjden och bredden, med sängar under blommig himmel och dörröverstycken i frodig Rubensstil. Rummen ha komponerats i var sin färg, ett är soligt av gula nyanser och ett annat går i himmelsblått.

Tistad är ett slott för s. k. döda ting — om nu ting med historia kunna nämnas döda — men mer ändå ett hem för levande människor, unga människor med modern ambition och varm frihetskänsla. Deras slott är på ett hemtrevligt sätt bebott, inga i blekningsskräck solstängda salonger, inga antikviteter enbart till påseende, inga paradrum med trista vardagsöverdrag. Ett slott, vars värdinnas intressen sträcka sig från renässanskonst till hönsavel, undgår lyckligt risken att bli ett museum.

B. A.

Kryssordstävlan i n:r 10.

Vågräta ord: 1. Är tombola ett. 9. Ur fornnordiska mytologien. 10. Med stor ters. 12. Lantman. 14. Är farlig på sjön. 16. Italiensk välbekant stad. 18. Göra skördemännen. 20. Har honan gjort med ägget. 22. En sorts värta. 23. Bemärkt i mindre god bemärkelse. 25. Fransk författare. 26. För öl. 27. Gör den som narrar. 28. Kan dräkt vara. 29. Naturväsenden som voro vänner till asarna. 31. Förstärkande ord. 32. Jämgod. 34. Ren. 35. Fyra kvarter. 36. Något att odla. 38. Lösning. 39. Förfärdigas i särskilda stolar. 41. I hamnen. 42. Bekant franskt slott.

Lodräta ord: 2. Instrument att blåsa i. 3. Kardinaldygd. 4. Försäkran. 5. Varelse som lever i vatten. 6. Bör ved ej vara. 7. Hemfaller den fåfänge gärna åt. 8. Handarbete. 11. Förekommer vid enkel-spåriga järnvägar. 12. Har den som seende bevittnat. 13. Att pryda. 15. Huvudbonad för karl. 17. Nollvärdig. 18. Något för rödskinnet. 19. Känner den botfärdige. 21. Gödningsmedel. 23. Förmera. 24. Rumsadverb. 30. Dansk ö och träd. 33. Präst i bibeln. 35. Hörs i vissa kupor. 37. Hänger samman med andning. 38. Redskap. 40. Kan man ropa över någon. 41. Term inom räknekonsten.

I varje lösning, som skall vara insänd inom 14 dagar efter numrets datering, skall läggas ett 15-öres frimärke och summan av de insända märkena delas mellan pristagarna förutom de av redaktionen uppställda belöningarna — 2 st. à 5 kronor. Sändas flera tävlings svar i samma försändelse inlägges vart och ett i särskilt kuvert. Prisen utbetalas genom postsparbanken. Kuvertet märkes: "Kryssordstävlan i n:r 10."

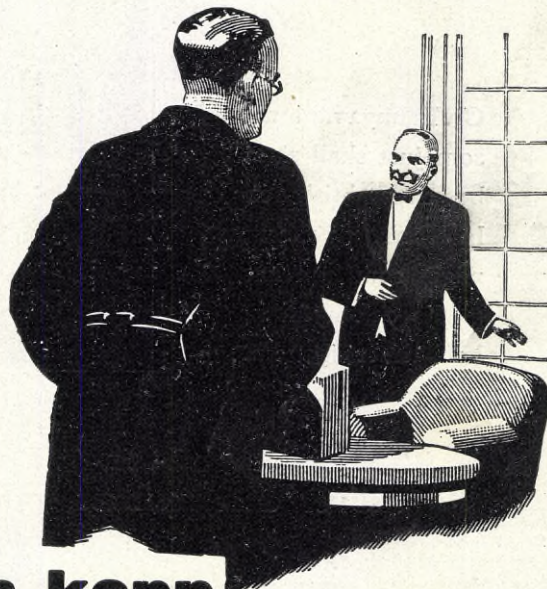
Lösning.

Kryssordstävlan i n:r 4.

Vågräta ord: 1. Skär. 7. Satt. 10. Oroligheter. 12. Ras. 13. Alt. 14. Ära. 15. Örn. 18. Asp. 19. Bergman. 22. Est. 24. Legal. 25. Hed. 26. Polen. 27. Rakel. 28. Dom. 29. Ravin. 31. Små. 32. Lidande. 33. Ode. 35. Sky. 36. Ego. 38. Äar. 40. Sia. 41. Nervdroppar. 42. Otto. 43. Amen.

Lodräta ord: 2. Korrespondent. 3. Äran. 4. Ros. 5. Via. 6. S. H. T. 7. Stå. 8. Aera. 9. Trasselmakare. 11. Glögg. 16. Pelerin. 17. Talande. 20. Renad. 21. Marin. 23. Tom. 25. Hes. 30. Vadar. 34. Eget. 35. Siam. 37. Oro. 38. Äda. 39. Rom. 40. Spa.

Som vanligt utdelas två pris — à 13 kronor — vilka tillfalla E. Malmgren, Kungstensgatan 29, III, Stockholm, och friherrinnan S. Ehrencrona, Hulterstad, Mjölby.

En kopp

Kaffe Hag!

En sådan inbjudan kommer envar gärna att följa, som en gång haft tillfälle att prova Kaffe Hag. Tänk Eder en kopp av det mest välsmakande kaffe Ni någonsin haft tillfälle att njuta. Så smakar Kaffe Hag. Dessutom har det den fördelen, att koffeinet är utdraget, den beståndsdel som kan skada, som kan göra Eder nervös och sömlös. För kaffets smak och arom har koffeinet ingen betydelse.

Begär hos Eder handlande ett paket till Kr. 1:65.

Koffeinfritt Kaffe, A. B., Stockholm

Riddaregatan 4.

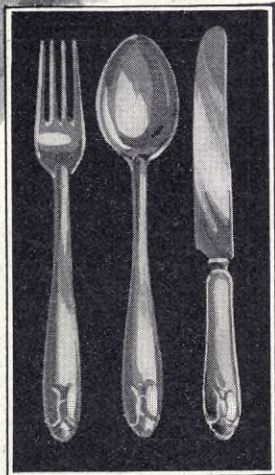
Telefon 763 44.

Lysningspresenten

Giv Er unga väninna,
som just skall sätta
bo, en praktisk och
hållbar present,
något som hon har
glädje och nytta av
hela livet igenom.

VASAMODELLEN

Något bättre än
silver eller nysilver från

GULDSMEDS AKTIEBOLAGET I STOCKHOLM

kan Ni icke finna. Lägga
märke till signaturerna
G. A. B.

på äkta silver och
VASAMÄRKET

på nysilver, de äro kvali-
tetsmärken som hålla
vad de lova.

GULDSMEDS AKTIEBOLAGET I STOCKHOLM
Inga egna butiker. Vårt fabrikat hos varje guldsmed.

Scen och Film

"I brottets skugga" lockar med Clive Brooks namn. Den sympatiska filmhjälten förekommer emellertid ganska sporadiskt. Och det är inte lätt att illustrera stor och berömd vetenskapsman, när man på pricken ser ut som en fondmäklare med fördelaktigt utseende. Den egentliga huvudrollen i den åtminstone ett tag spännande och skickligt tilltrasslade kriminalhistorien spelas intressant och utmärkt av William Powell.

En värdad och ganska njutbar bagatellfilm. E. N.

"Falske löjtnanten" berättar om en polisman's underbara öden och äventyr i staden New York. Men fastän det vimlar av bovar och representanter för ordningsmakten, är det ändå ingen rafflande kriminalhistoria av den vanliga typen. Filmen — förresten ovanligt textrik — går nämligen i farsens tecken, och polislöjtnanten Charlie Murray och hans vän skraddaren sörja för att stämningen i salongen är den bästa.

A. E.

Det övergår min enkla horisont varför "Jazzsångaren" reklameras som Den Nya Filmen. Den var en beskedlig schablon på den vanliga vackra motivvöran. Den bärande idén kanske fanns, men den blev aldrig bärande. Kampen mellan generationerna och jazzsångens universella betydelse för mänskligheten och diverse annat rördes energiskt ihop till ingenting. Al Jolson har ett ansikte men han misshandlar det ibland med överarbetad mimik. Birollerna i regel bedrövliga. Den Nya Filmen alltså en gammal halvåldrig kopia. B. A.

När jag var död.

(Forts. fr. sid. 267.)

Jag kände köldförnimmelserna, som genomlade mig allt starkare medan värmeböljan avtog. Jag mindes sedan, att jag tänkte, att när dessa vågor av värme, den sista livsvärmen, smälter tillsammans med det andra, så jag inte kan känna dem mera, då kommer nog döden, och min själ, om jag har någon själ lämnar min kropp.

Vad vet den döende om sin egen själ? Jag visste bara med alla mina tankars sista kraft och hjärtats sista våg av livsvärme att om jag har någon odödlig själ, om själen i livet och efter döden är densamma, så begär denna själ i all odödlig evighet blott det att se Ronald och barnen, och bryr sig inte om paradiset eller helvete. Och jag visste, att om det finns någon högre domare, som dömer efter gärningar, så dömer han denna gång fel. Ty om jag inte bedragit min man så är det, för att jag har älskat honom över allt på jorden, och av samma skäl har jag varit god mot mina barn. Jag har inte stulit, mest för att jag inte har behövt det, och inte önskat mig andras hem, jag har levat tryggt och lyckligt i dessa rum där jag nu skall dö — och Ronald leva vidare många dagar och nätter framåt efter det

Fysiken hålles fin med Fruksalt-Samarin

Stimulerar till energi och friskar upp hela kroppssystemet genom sin förmåga att utrensa skadliga ämnen från organismen. Pris pr fl. kr. 2:50. Säljes överallt. Obs! Ej i lös vikt.

Cederroths Tekn. Fabrik,
Stockholm.

Landets äldsta fabrik för tillverkning av s. k.

Springmadrasser

Senaste priskuranten, omfattande alla våra tillverkningar, sändes på begäran gratis franco.

SKAND. SÅNGRESÄRFABRIKEN
Tel. 344. KARLSTAD. Tel. 344

Näring i en eller annan form är nödvändigt för allt organiskt liv. Edra krukväxter behöva

Nutrigén-Hesselby- blandningen,

ett av fackmän utexperimenterat närsalt.

Finnes i alla frö-, färg- o. kemikalieaffärer.

"AFTER DINNER"

LYXKAFFET

i den hermetiska
arombevarande
förpackningen

NU UTE I HALVKILOFÖRPACKNINGAR I STÖRRE SPECERIEAFFÄRER ÖVER HELA LANDET. I PARTI OCH MINUT HOS A/B NORDISKA KOMPANIET, STOCKHOLM

jag är död — och begravnen — och ruttnad — men Ronald skall inte prisge mig åt förruttnelsen — han skall bränna mig — han vet, att det har jag alltid velat.

Jag hörde en klocka slå — den slog fem slag — då var hon fem på morgonen, och jag levde ännu.

Ronald hade väl samma tanke, han reste sig och kände på mig, han skulle väl känna om där ännu var liv. Jag kunde se, hur rädd han blev — han sprang ur rummet och ropade förtvivlad på Anna och Anna störtade in med nya värmekrus. — Ronald skulle bara vetat, att jag inte kände dem ens — en konstant stillastående kyla kändes högt ovanför knäna och den kröp vidare uppåt — och värmevågorna kommo bara som sva-ga dyningar.

— Hon lever väl ännu — frågade Ronald förvirrat, och Anna, som sysslade med mig, svarade stilla. — Ja, men hon har visst inte långt kvar. — Och Anna blev stående.

Ronald försökte att ge mig nå-got att dricka — det kändes kallt mot läpparna, men om jag kunnat svälja så hade jag velat ha dryc-ken kokande — —

— Hon har fått skuggor om-kring ögonen — viskade Ronald.

— Var inte rädd, käraste, tänk-te jag till svar, jag har inte ont — det är väl bara döds-skuggor —

Jag såg Anna röra vid hans ax-lar, men då viskade Ronald igen: — Gå, — jag vill vara ensam med henne —

Och så sjönk Ronald på knä och grep mig om skuldrorna — häft-igt — starkt — och det han sade — och viskade — och grät — var kärlekens välsignade ord:

— Du får inte gå ifrån mig, viskade han — du får inte dö — du ligger i mina armar — kan du inte känna det? Jag håller dig fast — jag skall inte släppa dig. Du skall stanna hos mig, och vi skall resa tillsammans som så många gånger förr — vi skall resa till nya okända länder — vinden skall susa, böljorna vagga och stjärnorna skall lysa över oss. Och jag skall vara hos dig — jag skall alltid vara hos dig — barnen skall stanna hemma de äro för små. Men vi två skall resa — långt — långt — och du skall sova — du skall vila hos mig.

Jag kände Ronalds plötsliga tag om skuldrorna, och jag kände värmen av hans sista kyss — den slutliga övergången från liv till död kom så omärkligt, att jag inte själv, och heller inte han, förstod det.

Det var som om det uppstod ett tomrum, och jag hörde Annas röst säga:

— Slut hennes ögon, hon är död.

Men ännu en stund kände jag värmen av Ronalds hand, kände hans darrande fingrar, som ströko mig över ansiktet och hörde hans snyftningar. Och hela tiden visste jag, att Anna var omkring mig, var i rummet.

Jag låg och tänkte:

— De döda känner och hör och förnimmer länge efter det de le-

Var alltid till Er fördel!

Riskera ej Er vackra hy för kylan ute. Förhindra också att Ni får för "hög färg", när Ni åter kommer in i värmen! Använd med andra ord F. Pauli's äkta Liljemjolk Crème strax innan Ni går ut.

Den bildar ett osynligt skydd för hyn både mot kylan och värmen, och den ger genast den matta, ungdomsfriska teint som alltid är eftersträvansvärd. Ni är därför alltid till Er fördel när Ni använder

F. Pauli's äkta Liljemjolk-Crème

Skär etikett, lätt — för bruk under dagen.

Blå etikett, fet — vid köld och för hudens rengöring.

vande tro, att de äro döda. Och läkarna ta fel, när de tro, att döden har inträffat, när hjärtat upphör att slå. Min hjärna lever ännu, eftersom jag kan tänka — men är detta kanske min själ, som känner och tänker —

Ronalds häftiga snyftningar följde mig in i den stillhet, som inte kan brytas, den var som en blytung sömn, som ett slag i huvudet.

Denna sömn och denna stillhet

utan ljud eller tanke varade länge — till dess jag igen hörde Ronalds röst, den lät upprörd och skarp:

— Ingen får röra henne — hon kan inte vara död — hon är nästan varm ännu — sänd bud efter läkaren — flera läkare — men fort!

Det var Ronald, inte läkaren, som åter satte den första kamfersprutan vid mitt hjärta, och Anna kom med en spegel och pressade

den emot mina läppar. Och jag hörde hennes rop genomträngande och högt:

— Det är imma på spegeln — hon lever —

Jag kände på nytt värmen strömma genom mina lemmar — värmen, som långsamt strömmade från hjärtat.

— Men så sluta då med kamfersprutan, galna människa, hörde jag en myndig stämma, så myndig, att det måste vara en lä-

kares, kanske till och med en professors. Men Ronald tömde hela sprutan. Jag såg det — ty med den största ansträngning öppnade jag ögonen och kippade efter luft.

— Det är ett under — ropade Anna.

Men jag såg bara Ronalds strål-lande ögon.

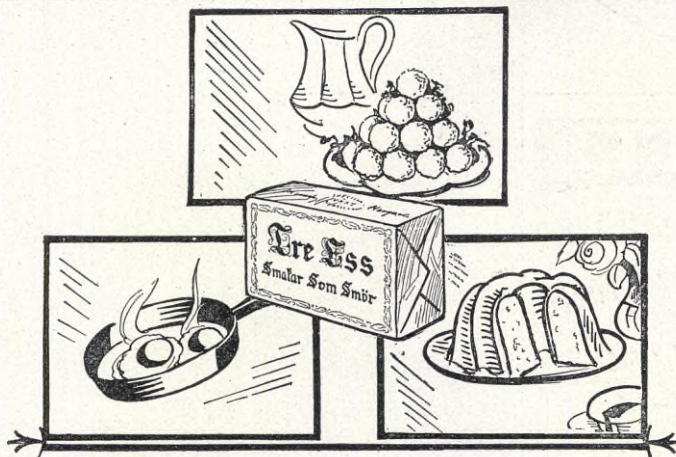
Och läkaren eller professorn, sade:

— En sådan skendöd inträffar mycket sällan. Ta nu hit ett par mjuka borstar och borsta uppåt kroppen för att sätta i gång blod-cirkulationen. Men fort.

Då hörde jag två barnaröster vid dörren:

— Mamma — mamma har kommit tillbaka —

Och jag vågar påstå, att det

Tre Ess till allt

Det må gälla smörgåsbordet, fisken och köttet med dess såser, efterrätten eller bakverket — till allt, som skall fresta vår gom och vårt öga, är Tre Ess ovärderligt.

Tre Ess

Smakar Som Smör

Tre Ess är drygt.

MARGARINFABRIKERNAS

FÖRSÄLJNINGSAKTIEBOLAG

Ungdomlig skönhet — Eder belöning.

Heder

åt Prins av Parma, som givit oss ett verkligt skönhetsmedel i sin underbara Björkqväl, och som med sitt pris av 75 öre gjort det möjligt för envar att använda den-samma.

Björksaften, naturens förnämsta skönhetsmedel i förening med finaste växtoljor och balsamiska ämnen, vetenskapligt sammansatta under kontroll av Professor Håkan Sandqvist, har gjort Björkqväl till ett verksamt medel, som gör hyn len och givar densamma friskhet och ungdomlig skönhet i i ålderns sena höst. Genomgående överfettad och sammets-len, med björkens friskhet och rosens doft, förblir den hyns bästa hudkräm och vår tids förnämsta skönhetsmedel.

FABRIKSBOLAGET PARMA, Stockholm.

VID TRÖG MAGE

och förstoppning äro Hoita Björnens

FRANGULA-PILLER

av bästa och säkraste verkan. Fullkomligt oskadliga. Inga som helst biverkningar. Användas å sjukhus och kliniker. Fås å alla apotek i askar å 40 piller.

På morgonen barnen vakna så lätt,
sig tvätta och kamma behändigt,
blott de veta, att de till sin toalett
få YvY-Tvål jämt och beständigt.

Varje familjeförsörjare

bör bereda sina efterlevande pension från
ALLMÄNNA ÄNKE- OCH PUPILLKASSAN I SVERIGE
Grundad 1784.
Vinst tillfaller de försäkrade i form av årlig tillväxt under
insättarens livstid å den blivande pensionen. Denna tillväxt
uppgår för närvarande till 7,5 % å det betingade pensionsbe-
loppet. En betingad pension å t. ex. 1.000 kronor tillväxer så-
ledes f. n. med 75 kr. om året. Prospekt portofritt på begäran.
STORKYRKOBRINKEN 11. STOCKHOLM.
Tel. 60 00. Tel. N. 10 00.

NISSENS
ÄKTA BRÖSTKARAMELLER
ETT GAMMALT BEPRÖVAT MEDEL
FÖR HÖSTA, HESHET OCH HALSKATARR
ENDE TILLVERKARE: A-B NISSENS MANUFACTURING
NORRHÖPING

**MINIATYR
SPARKASSE
BÖCKER
AV SKINN**
TILLHANDAHÅLLES
VID INSÄTTNING Å
SPARKASSERÄKNING

**AKTIEBOLAGET
SYDSVENSKA BANKEN**

SYDSVENSKA BANKEN

Kvinnorna i hemmen göra inköpen för hemmen.

Skånska Dagbladet är landsortens mest
spridda tidning och gästar sålunda dag-
ligen flera hem än någon annan tidning.
Härav följer, att kvinnorna i hemmen
nås säkrast genom annonsering i
SKÅNSKA DAGBLADET

inte var läkarens borstar, men de
två barnarösterna, som fingo mig
att resa mig från mitt dödsläger
och åter sträcka armarna mot barn-
nen och livet.

JURIDISKA RÅD.

Mot insändande av 2 kronor i fri-
märken besvaras under denna ru-
brik insända juridiska spörsmål.

Arosfråga.

Fråga: Jag har arvt en faster
på sådant sätt att min far först
ärvde henne (1923), sedan jag ef-
ter min far (1926), men har se-
dan fått veta, att ett mitt kusin-
barn lever vars föräldrar äro
döda. Har han rätt att dela ar-
vet? Hur bör jag förfara i detta
fall?

Svar: Givetvis var han lika be-
rättigad till arvet som Eder far,
om icke testamente förekommit.
Ni har i Eder tur endast arvt Er
far och lär icke kunna göras an-
svarig för den av honom oriktigt
uppburna arvsloten. Däremot
torde ni bliva skyldig att om nå-
got av Eder fars egendom fin-
nes i behåll, därmed gottgöra ku-
sinbarnet om denne så fordrar.

Deklaration.

Fråga: Haft en skuld till ut-
länning; inteckning i fastighet
lämnad som säkerhet. Skulden
nu efterskänkt, säkerheten åter-
lämnad. Huru förfares i dekla-
ration? Anses det som gåva och
är särskild skatt därpå? Huru
stor sådan på 10,000 ev. 15,000
kronor?

Skall personens namn uppges?
Mr X.

Svar: Ni torde rätteligen vara
skyldig att avgiva särskild dekla-
ration över det belopp som ef-
terskänkts, när detta måste betrak-
tas som en gåva.

Sådan deklARATION kan ske när
som helst dock bör den avgivas
inom tre månader efter gåvans
mottagande.

Är givaren, vars namn vid de-
klarationen skall uppgivas, i för-
hållande till Eder oskyld person
blir skatten vid ett gåvovärde av
10,000 kronor 1,100 kronor och vid
15,000 kronor 1,875 kronor.

Skönhetsråd.

Hårskötsel 3. Färgning av blont
hår.

— Det är faktiskt hemskt —
— Vilket?
— Du skulle höra honom —
— Vilken?

— Där sitter han och talar
högstämt om sin gyllenlockiga
Venus och så är det snart inte
mer gyllene än en femöring.

— Jag förmodar att du talar
om din poets konstaterat under-
fulla uppfattning om dig. Men

vadan blanda in hans förmögen-
het i poesin —

— Det är inte hans femöring,
det är min. D. v. s. det är mitt
hår som snart ser ut som en så-
dan utan att ha en sådans värde.
Jag vill inte bli brunett, för —

— För den poeten svärmar för
är en blondin. Jag förstår och
ilar till undsättning. Det bär mig
emot att behöva säga det, men du
har av gudarna begåvats med den
vackraste sortens blont hår, det
nästan sandfärgade. Men såg inte
det åt poeten för då börjar han
dikta om Sahara som jordens dej-
ligaste plats. Utan ägna dig åt att
hålla det ljusa ljust i stället.

— Hur?

— Ett bra medel är s. k. fly-
tande guld av 100 gram avkok på
kamomill, 10 gram sprit och 10
gram 12 % vätesuperoxid. Men
du får inte använda det för ofta
eller ta för mycket för då bryter
det håret. Jag har en bra sak mot
gråa strån också —

— Åja —

— Vänta du, du är i kvinnans
farliga ålder —

— Är det ett sådant där fas-
ligt recept med siffror igen?

— Det är nästan som om poe-
ten hade sagt det. För övrigt är
det ett fasligt recept med siffror
— 50 gram hennapulver, 50 gram
rosenvatten, 20 gram sprit, 50
gram destillerat vatten och så
några droppar parfym, lavendel,
om du har.

— Tillredes?

Hennapulvret får ligga i ro-
senvatten 5—6 timmar, sedan fil-
treras det.

— Varför skall man behöva
den där fäniga filtreringen?

— För att den inte är fänig.
Om några korn av hennapulvret
kommer i håret så blir det abso-
lut grått på de ställena. Och om
du vill se ut som en trasmatta i
huvet —

— Hur gör man när man fil-
trerar?

— Strax litet hövligare. Man
lägger litet magnesium och kalk
i ett filtrerpapper som formats till
en tratt och så håller man soppan
genom det.

— Och i håret?

— Plus det destillerade vattnet,
sprit och parfymen, ja. Man
tvättar det noga och gnider så in
tinkturen. D. v. s. har du någon
som kan hjälpa dig så vore det
bäst. Poeten är väl inte nog jord-
bunden —

— Man har väl ungdomsvän-
innor. Men frågan är hur länge
om det skall göras ofta —

— Det skall det inte. Ljust hår
håller sig mycket bättre av tink-
tur än mörkt. Tillkalla någon av
dina arma bekanta när det be-
hövs. Men ring inte till mig, för
jag är nog inte hemma. Det finns
tillfällen när jag av princip inte
är hemma —

Pandora.

Några av de i "Skönhetsråd" i
föreg. n:r nämnda ingredienserna
äro svåranskaffade i Sverige,
men intresserade kunna erhålla
beständsdelarna genom Idun, som
har möjlighet att erhålla dem från
utlandet.

De ha botat millioner

från anfall av
reumatism, nervvärk,
muskelsmärtor och
feber.

ASPIRIN-

TABLETTERNA
äro oersättliga. Bör
finnas i varje
hem.

Erhållas
i alla apotek i
rör om 20 st. å kr. 1:—

Twilfits sista nyhet

är ovanstående Corset 190.
Amerikansk modell, utförd i
rosa, blommig brocad, med
brösthållare i silkestricot och
4 silkestrumpeband, till det
håpnadsväckande låga priset

Kr. 7: 90.

TWILFIT

Nybrog. 11, Stockholm
Till landsorten mot postförskott.

SVENSKA TRYCKERI- AKTIEBOLAGET

STOCKHOLM

Huvudaffären: Klarabergsgatan 54
Tel.: Norr 32955

Filialen: Riddaregatan 17
Telefoner: 72565. N. 647

Utför alla slag

Bok-, Tidnings-, Illustrations- och Accidenstryck

IDUNS HUSHÅLLSSIDA

REDIGERAD AV ANNA SCHENSTRÖM, GUNILLASKOLAN, UPPSALA.

OM OST OCH OSTRÄTTER.

Vi äta alldeles för litet med ost. När ostkonsumtionen i Schweiz per år och individ går upp till 12 kg. och i Danmark till 6 kg. så stanna vi här i Sverige vid knappa 3 kg. Man kan förstå att den propaganda som då och då sättes i gång för att öka intresset för ost, är väl berättigad. Envist håller den uppfattningen i sig att ost, mer eller mindre, är en delikatess, i varje fall icke ett födoämne som man bör använda rikligt av. Och dock är den både näringsrik och värdefull, innehållande en mängd för vår kropp välbehövligen ämnen, som endast sparsamt förekomma på andra håll. Ej heller behöver ost räknas som dyr mat d. v. s. under förutsättning att man låter bli att köpa av de dyrare sorterna. En mycket vanlig uppfattning är att endast den dyra, helfeta osten duger. Naturligtvis är denna på grund av sin stora fetthalt mera näringsrik men blir också i likhet med andra allt för feta födoämnen, svårsmält. Den halvfasta osten ställer sig åtskilligt billigare och med sin så att säga normala fetthalt ställer den mindre krav på matsmältningsapparaten. Den borde vara eftersökt av alla de många som i våra dagar önska undvika fett.

Ost tillgodogöres mycket väl och har därjämte förmåga att stimulera avsöndringen av matsmältningsvätskorna, så vår vana att avsluta en större middag med ost och kex har sitt berättigande. De ostsorter vi här använda äro ju alltid starka och ampra i smaken som t. ex. gorgonzola, roquefortost m. fl. Vidare har det visat sig att växtföda t. ex. makaroner och ris tillgodogöres bättre tillsammans med ost än utan.

En annan god sida, väl värd att beakta är ostens stora mättnadsvärde. Det vore således förståndigt att försöka få in mera av ost och osträtter i matsedeln för att därigenom känna sig mätt längre.

När det gäller att skona magen så förekommer ost icke bland de födoämnen som i första hand tillåtas. För att få osten mera lättsmält kan man riva den på rivjärn. Behandlad på så sätt blir den mera lättåtkomlig för matsmältningsvätskorna. I handeln förekommer fint riven parmesanost i glasflaskor, ett gott exempel på hur den rivna osten bör se ut. Parmesanost kommer från Italien men våra egna ostsorter äro lika bra, förutsatt bara att osten

är mager och ej för färsk eller seg, ty i så fall kan den ej rivas ordentligt. Alla ostsorter med pikant smak få naturligtvis ej användas i en lättsmält diet. Den enda ost som kan räknas som lättsmält är mesost. Till större delen består den av mjölksocker och kommer därigenom att verka svagt lösande.

I hushållet har osten sin största betydelse som smörgåspålägg, därnäst som huvudingrediens i birätter till soppor. Av dessa finnas en mångfald, här nedan lämnas beskrivning på 7 dylika men säkert kan med lätthet ytterligare 7 uppbringas. Vidare använda vi ost till en del lunch- och mellanrätter, till ostsuppa, man gör till och med osttårter. Av ostkanterna göra vi portkäs, både finare och enklare.

Konsten att skära ost väl är inte så lätt, det beror mest på handlaget, i någon mån på ostkniven. Med en s. k. osthyvel (se bilden) kan man alltid vara säker om att få tunna och jämna skivor.

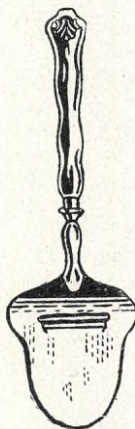
Birätter av ost till soppor.

Rostade ostsmörgåsar: 8 skivor vitt bröd, 40 gr. smör, 3 msk. riven ost, 1 äggvita.

Brödskivorna bestrykas med smöret. Äggvitan slås till lätt skum och den rivna osten blandas däri. Massan breddas på smörgåsarna, som läggas på plåt och rostas ljusbruna. Serveras varma.

Oststänger av mördeg: 100 gr. smör, 150 gr. mjöl, 150 gr. riven ost, 1 msk. grädde.

Alla ingredienserna blandas väl samman. Av de-

Osthyvel.

gen till skum. Sist tillsätts de uppvispade vitorna. gefär 5 cm. långa. De penslas med ägg och gräddas ljusgula.

Oststänger av smördeg: Smördeg av 100 gr. smör, 100 gr. mjöl, vatten, 2-3 msk. riven ost.

Av vatten, mjöl och smör beredes en vanlig smördeg. Denna kavlas ut och ytan beströs med riven ost varje gång degen vikes tredubbel. Degen kavlas sedan ut till 1 cm. tjocklek, sporras ut i smala remсор, som sedan skäras av i ungefär 6 cm. långa bitar, vridas till skruvar, penslas med ägg och beströs med riven ost. De gräddas i god ugnsvärme.

Ostklimp: 1½ msk. smör, 5 msk. mjöl, 2 dcl. vatten, salt, socker, 2 gulor, 5-6 msk. riven ost.

Smör och mjöl fräsas samman, vattnet tillsätts och smeten får koka tills den släpper pannan, slås upp och får kallna. Äggulorna tillsätts jämte salt och socker. Av smeten formas små runda bullar vilka kokas i flottyr och rullas sedan i riven ost.

Ostkex: 1 ägg, 1 msk. socker, 100 gr. smör, 125 gr. vetemjöl.

Till fyllning: 100 gr. smör, 4 msk. riven, stark ost. Ägget vispas med sockret, därefter tillsätts det rörda smöret och mjölet. Degen kavlas ut, naggas och skäres i sneda rutor. Dessa gräddas ljusbruna. Till fyllningen röres smöret vitt och osten tillsätts. När kexen äro kalla läggas två på varandra med ostfyllning mellan. Den naggade sidan bör vara upp.

Pastejer med ostfyllning: Smördeg av 100 gr. smör, 100 gr. mjöl, ¾ dcl. vatten.

Fyllning: 100 gr. vetebröd, mjölk, 3 ägg, 1 tsk. socker, 2 dcl. tjock grädde, 150 gr. ost.

Smördegen beredes på vanligt sätt och härmed beklädes små pastejformar. — Brödet, på vilket alla kanter äro bortskurna, lägges i blöt i litet mjölk. Då brödet är uppblött, tages det upp, röres med äggulorna, sockret, den rivna osten och grädden, slagen till skum. Sist tillsätts de uppvispade vitorna.

Formarna fyllas med krämen, ett kors av utsporrade smala smördegsremсор lägges över och pastejerna gräddas.

Ostkulor: 2 hårdkokta äggulor, 1 msk. smör, 2 msk. riven stark ost, 1 tsk. fint hackad persilja eller tryffel.

Äggulorna gnidas sönder och arbetas väl tillsammans med smör, ost och persilja. Massan ställes kallt och rullas sedan till små kulor vilka läggas på assiett och serveras till buljongsuppor.

Osttårletter.

Pastejdeg: 125 gr. smör, 250 gr. mjöl, 1 äggula, 1 dcl. vatten, salt och socker.

Fyllning: 60 gr. smör, 4 msk. riven ost, 2 dcl. grädde, salt, socker, 4 äggvitor.

Mjölet sikts och smöret arbetas in jämte salt och socker. Äggulan och vattnet vispas samman och tillsättes hastigt. Degen arbetas raskt tills den blir smidig och sättes sedan ut att kallna. Den kavlas ut ganska tunt och små pastejformar beklädes med degen. Inuti förses formarna med ett papper bestruket med smör och fyllas med ärter eller mjöl. Formarna gräddas i god ugnsvärme och när de äro färdiga borttagas ärterna och papperet.

Till fyllningen blandas alla ingredienserna, utom vitorna, och värmas något. De till skum slagna vitorna tillsätts och formarna fyllas med smeten och gräddas i varm ugn. Tartletterna serveras jämte ett par små smörgåsar som introduktion till en finare middag.

Små ostsuppléer.

2 ägg, 50 gr. riven parmesanost, 2 dcl. tjock grädde, ½ msk. potatismjöl.

Äggulor, ost, grädde och mjöl vispas samman. De till skum slagna vitorna röras ned och smeten hålles i små, med smör smorda eldfasta formar eller i pappersformar, beströs med riven ost samt gräddas i ej för varm ugn. Serveras i likhet med föregående.

Makaronisupplé med ost.

100 gr. små makaroner, 3 msk. smör, 100 gr. mjöl, ½ lit. mjölk, 5 ägg, 75 gr. riven ost, salt, vitpeppar. Makaronerna kokas mjuka i vatten och hållas upp

Ät mer fisk!

En billig och hälsosam fiskrätt, bekväm att taga till är

Fyrtornets Fiskbullar

Tillverkade av utsökt färsk råvara.

Utom den vanliga kvaliteten — Gul etikett — finnes alltid i lager fiskbullar i

Champignonsås, Tomatsås och Hummersås.

Kungsörs

nyheter i bakformar av koppar och aluminium en prydnad för köket.

VAR SKOLA VI GÖRA VÅRA INKÖP?

En lättbesvarad fråga-läs Idun

Antikvariat & Konsthandel:
EBBA ASPINGTON
Drottninggatan 87 - Sveavägen 52
SÖDERTÄLJE: Järnagatan 8

Bagerier:
LEKSANDSBAGERIET
Nybrogatan 69.

Moster Lottas Brödbod
Birger Jarlsгатan 53

Oscarshamns
Spis- och Knäckebrödsfabrik
Gustaf Nilzéns

tillverkningar av Delikatessbröd, Superior-Bröd, Knäckebröd N:o 2, Spisbröd och Kuvertbröd äro de förmånliga brödsorter som föras i marknaden.
Firman etablerad år 1895 och kvalitetserna belönade med flera guldmedaljer. Rikstelefon 69. Telegramadress Nilzén.

Blommor, band, strass:
FORSTRÖMS BANDHANDEL
Birger Jarlsg. 6.

Fotograf:
SANDELS JOR
Drottningg. 27, 4 tr. hiss. Tel. N. 9329

Garn & Handarbete:
Systrarna Hultgren
Birger Jarlsгатan 13

Kaffe & Konserver:
A. BRUNANDERS H. A. B.
Humlegårdsg. 2. Tel. 74425, N. 4178
Nybrogatan 9. Tel. 74540, N. 4116

Kappaffär:
ROBERT SVEDIN
37 DROTTNINGGATAN 37

Klädesvaror:
DAVID SÖDERMAN
DROTTNINGGATAN 22

Kristall & Glas:
Nordiska Kristallmagasinet
Drottninggat. 71 - Renstjärnasgat. 16
Kungsgatan 7

Körsnär:
SOPHIE ERICSSONS EFTR.
Etabl. 1886
DROTTNINGGATAN 69

Modemagasin:
Firma Gerda Janson & Co
Inneh.: Ebba Olson & Gerda Janson.
Drottninggatan 45.

på sikt att rinna av. Smör och mjöl fräsas samman, mjölken spådes på och redningen får koka 10 min. Då den svalnat något tillsättes gulorna en i sänder, därefter makaronerna och den rivna osten, salt och peppar. Sist tillsätts de till skum slagna vitorna och smeten hälls i en smord och skorpbeströdd form och gräddas i vattenbad omkr. 1 tim. Serveras med tomatås eller rört smör.

Ostkroketter.

3 dcl. grädde, 100 gr. smör, 212 gr. vetemjöl, 6 ägg, riven ost, salt, socker, vitpeppar. Grädde och smör kokas upp, mjölet vispas i och smeten får koka tills den släpper pannan varpå den slås upp att kallna. Då röres äggen, ett i sänder och smeten arbetas väl mellan vart ägg. Riven ost och kryddor tillsätts efter smak. Med en matsked tages av smeten och formas små, avlånga kroketter vilka kokas vackert gulbruna i flottyr. De läggs upp på gräppapper och rullas sedan i riven ost. Kroketterna serveras som lunch eller mellanrätt.

Potatisgratin med ost.

¾ lit. råa strimlor av potatis, ¾ lit. mjölk, 2 ägg, salt, 2-3 dcl. riven ost, 75 gr. smör, 1 tsk. st. skorpor.

Potatisen skalas, skäres i fina strimlor, sköljes hastigt samt torkas av på handduk. Den läggs i en skål, det uppvispade ägget, mjölken och den rivna osten tillsättes jämte litet salt. En eldfast form smörjes med smör, beströs med riven ost, därefter hälls potatismassan i. Ost och rivebröd strövs över och smöret fördelas i flockar över det hela. Gräddas i god ugnsvärme omkr. ¾ tim., utan lock. När potatisen är mjuk och gratinen fått vacker färg är den färdig. Serveras med smörås. G. C.

IDUNS KÖKSALMANACKA (10-16 mars).

SÖNDAG. Frukost: Chateaubriand med brynt potatis; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — **Middag:** Kokta stjötningrullader med tomatås och kokt potatis. Kall hönsrätt med hummer. Citronsufflé med sylt.

MÅNDAG. (Makaronidag.) Frukost: Havrevälling. Köttpudding med lingon; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — **Middag:** Fiskgratin med makaroner och tomatpuré (rester från lördag och söndag middag). Laggtårta.

TISDAG. Frukost: Majsflingor med äppelmos och mjölk. Bräckt korb med pepparrot och stuvad potatis; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — **Middag:** Strömmingflundror med ansjovissås och potatis. Fastlagskaka.

ONSDAG. Frukost: Havregrynsgröt med mjölk. Små köttbullar med svamp och potatis; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — **Middag:** Kokt rimmad oxtunga med kokta tärningar och kålrötter, morötter och potatis. Kall apelsinsoppa.

TORSDAG. Frukost: Ostlåda. Inlagd salt sill med potatis; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — **Middag:** Passerad ärtsoppa med fläsk. Syltpannkaka med vispad grädde och hackad sötmandel.

FREDAG. Frukost: Havremustvälling. Strimlor av tunga och kokta grönsaker i majonnäs; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — **Middag:** Benig kalvstek med saltgurka, lingon och brynt potatis. Bananis.

LÖRDAG. Frukost: Bräckt skinka med stuvad ägg; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — **Middag:** Kokt slätvar med fin fisksås och potatis. Beignet-sufflé med sylt.

Kall hönsrätt med hummer (för 12 pers.). 2 unghöns, vatten, salt, 1 msk. smör, krydd-

peppar, 2 kokta humrar, 2 äggulor, 1 knivsudd salt, 1 tsk. eng. senap, 2 dcl. kronolja, 4 msk. vinättika, 1 dcl. tjock grädde.

Till garnering: 1 hårdkokt ägg, 1 tomat, persilja.

Hönsen ansas och kokas i minsta möjliga mängd vatten tillsatt med salt, peppar och smör. Då de äro mjuka tagas de upp och täckas över samt skäras i fina bitar, då de kallnat. Hummern rensas från skalerna, och om den har rom, sparas den till garnering. Till säsen arbetas äggulor, salt och senap samt tillsättes olja och ättika droppvis och sist 1 msk. hopkokt hönsbuljong samt den till skum slagna grädden.

Hönsbitarna och en del av hummern läggs upp högt i pyramidform på lämpligt serveringsfat. Det hela täckes med säsen, och överst garneras med de vackraste hummerbitarna, äggklyftor, tomatkivor, hummerrom och persilja.

Citronsufflé (för 6 pers.). ½ lit. mjölk, 100 gr. vetemjöl, 100 gr. smör, 100 gr. socker, rivna skalet av 1 citron, 4 ägg.

Mjöl och smör kokas upp i en kastrull. Mjölet strövs i litet i sänder under kraftig vispning och blandningen får koka, tills den släpper pannan. Den tages då av elden. När mesta hettan avgått, men medan massan ännu är varm, inarbetas äggulorna en och en i sänder. Sockret och citronskalet tillsättes, och när smeten är fullkomligt kall, inblandas försiktigt de till hårt skum slagna vitorna. Massan läggs i väl smord eldfast form och gräddas i medelvarm ugn. Serveras med jordgubbs- el. hallonsylt.

Köttpudding (för 6 pers.). 4-5 kkp. köttrester, 50 gr. rökt fläsk, 3-4 kkp. steksås och buljong eller mjölk, 2 ägg, 1 kkp st. skorpor, 2 msk. smält margarin, salt, socker, vitpeppar.

Beredning: Kött och fläsk males en gång genom köttkvarnen. En färs blandas sedan av kött, buljong, äggulor, stötta skorpor, margarin och kryddor; sist tillsätts de till skum slagna vitorna. En pajform smöras och beströvs med stötta skorpor, köttsmeten läggs i, och gräddas i medelvarm ugn. Den serveras sedan med steksås eller smält smör samt lingon.

Fastlagskaka (för 6 pers.). 1 ägg, 1 dcl. mjölk, 50 gr. smör eller margarin, ½ kkp socker, 10 gr. jäst, 3 bittermandlar, 200-250 gr. mjöl.

Fyllning: 100 gr. sötmandel, 100 gr. socker, 2½ dcl. tjock grädde.

Ägget vispas, blandas med mjölken och inarbetas i drygt hälften av mjölet. Jästen utrörd med en tsk. socker tillsättes, och degen arbetas väl. Under tiden tillsättes så mycket mjöl att degen blir fast och smidig. Den sättes att jäsa, och härefter inarbetas smör, socker, skållad och riven bittermandel samt resten av mjölet. Degen läggs i en väl smord och mjölad stekpanna eller annan tårtform, får jäsa upp väl, penslas med ägg och gräddas i god ugnsvärme.

Till fyllningen skållas mandeln och drives genom mandelkvarn samt blandas med sockret. Grädden vispas till hårt skum och tillsättes.

När vetekakan kallnat delas den i 2-3 bottenar, fylls med mandelmassan och garneras med toppar av densamma.

Kakan kan annars fyllas genom att man skär ut ett stort runt lock i kakan och gräver ut en del i mitten. Håri fylls mandelmassan och locket läggs på och garneras med grädde.

En fastlagskaka kan ha sin praktiska betydelse i det att var och en kan taga huru stor och liten bit som helst och ej vara tvingad äta upp en hel stor semla.

Som fyllning kan man använda gräddskum smaksatt med sylt, vilket kan vara en fördel för dem, som ej tåla mandeln. Eller också blandar man grädden t. ex. med kokta, urkärnade och i bitar skurna katrinplommon med eller utan tillsats av hackad sötmandel. (Forts. å nästa sida.)

Optiker:
Clara Ekström
Jakobstorg 3

Parfumeri:
Parfumeri Aroma
Kungsg. 13.

Skodon:
JERNS
Drottninggatan 35

Smör, ost, ägg:
Ph. Engfeldts Smöraffär
Östermalmstorg 3.

Spetsar:
De Förenade Spetsfabrikernas
FÖRSÄLJNINGSLOKAL
Grevturegatan 13

Underkläder, Strumpor & Corsetter:
Eva Magasinet
Biblioteksgatan 11 - Kungsgatan 29

VÄVSKEDAR
av rostfritt material. Obs. denna fördel! Skyttlar, spännare, solv m. m. för hemslöjd.

NYHET! alla väverskor bör "BOBIN!" köpa vår patenterade bobin-växel. Begär vår nya illustr. katalog och prisuppgift. Sändes gratis.

A.-B. Borås Mek. Väfskedsfabrik
Rikst. 1028. Borås. Rikst. 1028.

Den omtänksamma
Husmodern
vänder sig alltid till
LUNDA TVÄTTINRÄTTNING
Telefon Drottningholm 20 och 190

CYPROLIN

Är trots all konkurrens
främst bland putsmedel för koppar o. mäs-sing.

Gjutna Aluminiumkärl
finnas i varje välsorterad järnhandel.
BRÖDERNA SÖDERBERGS
Metallgjuteri & Metallfabrik,
ESKILSTUNA.
Tel. 1207.

Svalt ej
Edra rumsväxter, gif dem "Plantagen", ett på vetenskaplig grund sammansatt koncentrerat växtnäringssalt. Garanterat äkta endast på originalburkar. Erhålles hos Kemikalie-, Frö- & Blomsterhandlare.

LIDOL
TILLFÖRLITLIGASTE
BRÖSTKARAMELL

ENDE TILLVERKARE:
Forsberg
GÖTEBORG

Liptons Té
LIPTON
är och förblir det bästa.
är världens största och förnämsta Téfirma.

Gratis
 Kan Ni uppvärma
 Eder vatten eller värmning
 med överflögsvärmen
 medelst köksplåsen
"MALCUS"
 Begär ill. katalog. Sändes gratis.
 A.B. MALCUS HOLMQUIST, Halmstad

GÖTEBORGS HANDELS- & SJÖFARTS-TIDNING
 Postabonnem.: Kvartal kr. 6:—

Stamning.
 Snabb, säker bot enligt professor Kounows metod.
 O. Broberg, taltekn. special,
 Birger Jarlsgratan 8, 1, Sthlm.
 Tel. 74401.

LEDIGA PLATSER

Platser som sjuksköterskeelever
 för ettårig förberedande kurs, äro lediga att tillträdas den 20:de mars och den 1:sta september vid Länslasarettet i Norrtelje. Närmare upplysningar lämnas av Lasarettets husmoder. Ansökningar åtföljda av skol- och friskbetyg, insändas till
 LASARETTSLÄKAREN.

Hushållerska,
 frisk och stark, renlig och skicklig i enklare matlagning sökes av ogift ingenjör i brukssamhälle. Tillträde helst d. 28 mars. Svar med betyg, referenser, åldersuppgift och löneanspråk till "G. E.", Iduns exp.

PLATS SÖKANDE

Plats på herrgård
 önskar ung, bildad flicka, sy- och hushållskunnig, att under erfaren husmors ledning deltaga i alla förekommande göromål. Sv. till "Lanthushäll", Iduns exp., Stockholm.

Stadens enda tidning.
Lunds Dagblad
 Då industri- och affärsmän söka förbindelse med publiken, är Lunds Dagblad ett av de förnämsta annonsorganen.
 Då tidningen är ensam i staden Lund, med dess rika och tät befolkade landsbygd, och det följaktligen icke behöver gäldas annonskostnad i någon mera tidning på platsen, är Lunds Dagblad ett av Sveriges billigaste annonsorgan.

KÄRT BARN FÅR MÅNGA PIX

(Forts. fr. föreg. sida.)

Passerad ärtsoppa (för 6 pers.): 3/4 kg. lätt rimmat fläskkött (ej för fett), 1/2 lit. torra gula ärter, vatten, 1/4 kg. morötter, 1 stor kn. persilja, 40 gr. smör, 1 msk. vetmjöl, salt, vitp.

Ärterna kokas mjuka i vatten och passerar. Fläsket kokas mjukt i vatten och lägges upp att kalla. Morötterna skrapas, sköljas och skäras i strimlor. Persiljan finhackas. Denna jämte morötterna stekas vid sakt eld, tills morötterna börja mjukna. Ärtpurén spädes med fläskspadet och redas av med helt litet mjöl utrört i kallt vatten. Morötterna och persiljan med smöret tillsättes, och soppan får koka minst 10 min., varefter den smakas av. Fläsket skäres i jämna skivor som serveras kalla till den heta soppan.

Bananris (för 6 pers.). 125 gr. carolina-risgryn, vatten, 1/2 tsk. salt, 2 del. tjock grädde, socker, 1 äggula, 1 msk. vaniljsocker, 4 bananer, (rostad mandel).

Beredning: Risgrynen skällas, kokas mjuka i lite saltat vatten samt får avsvalna. Därefter tillsättes äggulan, vaniljsocker och sockret, och då blandningen blivit riktigt kall, den till skum slagna grädden samt bananskivorna. Bananriset lägges upp i skål och beströs med rostad sötmandel i strimlor. Rätten kan garneras med gräddskum.

FRÅGOR OCH SVAR!

London—Paris.

Fråga: Undrar hur lång tid det tar mellan London—Paris. Priset? Anordnas det någon sällskapsresa från London—Paris?

Svar: Snabbaste vägen över Dover—Calais från London kl. 11 f. m., i Paris 6.15 e. m. Priset 46 svenska kronor i II klass.

Om sällskapsresor kan ni höra er för i Svenska Statens resebyrå i London, 21 Coventry Street, London W. I.

Under ferien.

Fråga: Jag vore tacksam för uppgift på någon skola eller nå-

Barnens aptit
 och krafter stärkas snabbt med
Järnmedicinen IDOZAN
 Skadar ej tanderna. Fördos av läkare. Fås å alla apotek.

got hem, som under sommarferierna mottager skolflickor i 15-årsåldern, för övning och praktisk utbildning i handarbete och hushållsgöromål m. m.

Mor till 15-årig skolflicka.
Svar: Vi hänvisa Eder till Iduns annonsspalter, där flera dylika hem bruka rekommendera sig.

Vävmonster.

Fråga: Tacksam erhålla uppgift å någon mönsterkompositör, från vilken jag kunde, mot ej alltför hög avgift, erhålla dels ett vackert konstnärligt inplockningsmönster till vävd bomulls- eller linnegardin och dels ett mönster till matta i sniljeflossa, storlek ungefär 70x140 och uträkning till nämnda matta. Önskar båda dessa mönster, gärna byggda på något gammalt vävmönster.

"Hemvävnad".
Svar: Vi råda er att vända er till Handarbetets Vänners vävskola, Johanna Brunssons vävskola eller till Birgittaskolan, Birger Jarlsgratan 4.

Alabaster och cock-tail.

Fråga: 1) Jag har ett par gamla ljusstakar av alabaster, söndriga. Till vem i Stockholm kan man vända sig för att få dem lagade?
 2) Vore tacksam för några olika recept på tillagning av cock-tails att serveras vid middag.

Stockholmsfru.

Svar: 1) Vänd er till Berg, reparatör av glas och porslin, Lästmakaregatan 15.
 2) **Cock-tail 1.** 1/2 vinglas vermouth, 1/2 vinglas absinth, 1/4 tesked socker, krossad is, vichyvatten.

Vermuth, absinth och socker blandas med något krossad is och skakas väl, silas upp i glas och litet vichyvatten påfyller.

Cock-tail 2. 1 vinglas geneverbrännvin, 1/2 tsk. sockerlag, 10 droppar bitter apelsinsaft, citronskal, krossad is.

Ett stort glas fyller till mer än hälften med is, brännvinet, sockerlagen och apelsinsaften påhålls och det hela skakas väl. Silas i mindre glas och en liten bit citronskal lägges överst i varje.

Cock-tail 3. 1 vinglas geneverbrännvin, 1 dessertsked citronsaft, vichyvatten.

En bit is lägges i botten av ett glas. Citronsaften gjutes över och brännvinet tillsättes. Glaset fyller på med vichyvatten och serveras.

Satserna mångdubblas efter behov.

Tandtekniker.

Fråga: Vad kostar utbildning till tandtekniker? Finns det utsikter till platser? Hur stor lön kan påräknas?

23-åring som önskar ett yrke.
Svar: Vid somliga privatklinikker för tandvård givas kurser för tandtekniker kombinerade med tandköterskekurser. T. ex. vid Lindblads och Stangenbergs klinik givas kurser på 6 månader och 12 månader; kostnad resp. 500 och 1000 kr. Utsikterna till plats efter slutad kurs äro givetvis större i landsorten än i Stockholm. Lönen i början ganska liten.

HOSTOL
 ÖVERTRÄFFAD BRÖSTKAREMELL
 H. M. DROTNINGENS HOVLIVERANTÖR
 Sve. Apotek-Årtidn. Emil, Sthlm.

Finnes i alla välsort. affärer i hela landet.

Trädgårdskurs för kvinnliga elever vid Torshäll, Leksand,
 5 apr.—31 okt. — 22:dra kursen. Extra elever även på kortare tid. Vegetarisk kost. Ref., prospekt och vidare upplysningar på begäran. Riks 194.
 LILLIE LANDGREN.

Fru Nanny Angeldorffs
 hushållskurser för bildade flickor och fruar, andra kursen för terminen börjar 2 april till 15 maj. Grevgatan 56, Stockholm. Tel. 765 04.

Kvinnliga Medborgarskolan vid Fogelstad
 3 månaders värkurs 4 april—4 juli. Sommarkurs 18 juli—8 aug. Höstkurs 4—24 okt. Begär prospekt hos rektor Honorine Hermelin, Triewaldsgränd 2, Stockholm.

Doktor A. Kjellbergs Institut
 (Innehavare Doktor Sven Backman)
 Kurs i fysikalisk behandling: Massage, sjukgymnastik, ljus-, elektrisk- och värmebehandling.
 Hölländaregatan 3, Stockholm.
 Begär prospekt. Tel. Norr 667.

Konfirmation.

Fråga: Undertecknad vore tacksam få veta huruvida uteståndet av konfirmationsundervisning jämte åtföljande konfirmation medför några hinder för barnen, vilken bana de i framtiden än välja.

Svar: I allmänhet spelar ej detta någon roll vid framtida anställning, men man kan tänka sig fall då det gör så, som t. ex. vid vissa lärarsysslor, sjukvårdskurser samt vid rent personliga åsikter hos arbetsgivaren.

Utländsk tidning.

Fråga: Kan Idun ge mig adr. på någon spridd dagl. tidning i Tyskland? Tänkte nämligen sätta in en annons, men hur skall jag ordna med betalningen?

Undrande.

Svar: Vänd er till en annonsbyrå, så styra de där om annonseringen och mottaga betalningen f. v. b.

Verkligt tillförlitlig
Elektrolysbehandling
 mot

Missprydande hår, födelsemärken,
 vårtor gives av Fru H. Hjerstrand, Malmö, Österportsgatan 2. Tel. 5693.

Tennis.

Fråga: Kan Idun upplysa om det finns något ställe, där nybörjare kan få lära spela tennis och ungefärliga kostnaderna.

Intressevad.
Svar: Hör efter vid Östermalms gamla Tennisaviljong, men så här inpå säsongen brukar det vara svårt att få ledig timme.

Rättelse: Till beriktigande av svaret på frågan, undertecknad "Dispyt" i nr 8 av Idun meddelas att sedan 1 juli 1925 gäller följande angående telegrafexpeditörers löner:

Begynnelselön på billig ort 2,730 kr. Dito på dyr ort 3,486 kr.

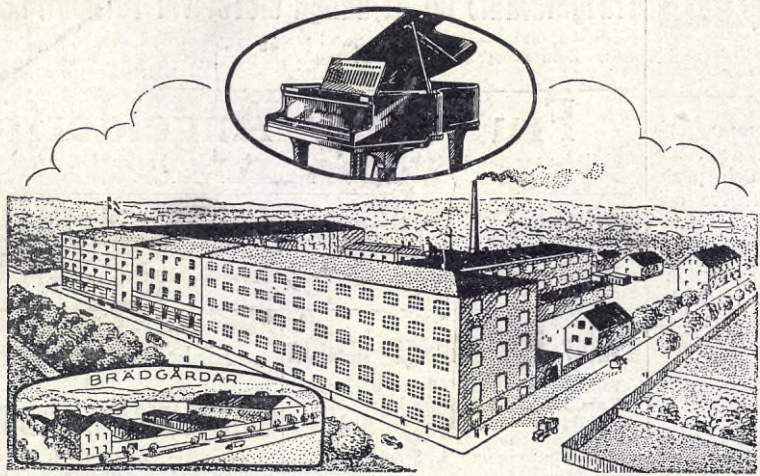
Det är 3 ålderstillägg, så att slutlönen efter 9 år blir på billig ort 3,240 kr. och på dyr ort 4,104 kr.

Pension för telegrafexpeditör är 2,160 kr.

Utmärkta organ
 för
annonsering i landsorten:

- Arboga:** Arboga-Posten.
- Avesta:** Avesta-Posten.
- Bollnäs:** Tidningen Ljusnan.
- Borlänge:** Borlänge Tidning.
- Borås:** Borås Tidning.
- Engelholm:** Engelholms Tidning.
- Eskilstuna:** Eskilstuna-Kuriren.
- Falkenberg:** Hallands Nyheter.
- Falun:** Falu-Kuriren.
- Gävle:** Gefle-Posten.
- Halmstad:** Tidningen Halland.
- Hedemora:** Södra Dalarnes Tidning.
- Hudiksvall:** Hudiksvalls-Tidningen.
- Hälsingborg:** Hälsingborgs Dagblad.
- Härnösand:** Härnösands-Posten.
- Hörby:** Mellersta Skåne.
- Jönköping:** Smålands Allehanda.
- Kalmar:** Barometern.
- Karlskrona:** Karlskrona-Tidningen.
- Karlstad:** Värmlands Läns Tidning.
- Katrineholm:** Katrineholms-Kuriren.
- Köping:** Bärgslagsbladet.
- Landskrona:** Landskrona-Posten.
- Linköping:** Östgöten.
- Ludvika:** Ludvika Tidning.
- Luleå:** Norrbottens-Kuriren.
- Lysekil:** Lysekils-Posten.
- Malmö:** Skånska Aftonbladet.
- Mariestad:** Tidning för Skaraborgs län.
- Mjölby:** Mjölby Tidning.
- Mora:** Mora Tidning.
- Motala:** Motala Tidning.
- Nyköping:** Södermanlands Läns Tidning.
- Nässjö:** Nässjö-Tidningen.
- Piteå:** Norrbottens Allehanda.
- Skara:** Skaraborgs Läns Tidning.
- Skövde:** Skaraborgs Läns Annonsblad.
- Sollefteå:** Sollefteå-Bladet.
- Strömstad:** Strömstads Tidning.
- Sundsvall:** Sundsvalls-Posten.
- Säter:** Sätters Tidning.
- Söderhamn:** Söderhamns Tidning.
- Söderköping:** Söderköpings-Posten.
- Södertälje:** Södertälje Tidning.
- Sölvesborg:** Sölvesborgs-Tidningen.
- Tranås:** Tranås Tidning.
- Trälleborg:** Trelleborgs Allehanda.
- Uddevalla:** Bohusläningen.
- Ulricehamn:** Ulricehamns Tidning.
- Umeå:** Västerbottens-Kuriren.
- Upsala:** Tidningen Upsala.
- Vadstena:** Östgöta-Bladet.
- Visby:** Gotlänningen.
- Vänersborg:** Elfsborgs Läns Annonsblad.
- Västervik:** Västerviks-Tidningen.
- Västerås:** Westmanlands Allehanda.
- Växjö:** Nya Växjöbladet.
- Örebro:** Örebro Dagblad.
- Örnköldsvik:** Örnköldsviks Allehanda.
- Östhammar:** Östhammars Tidning.

A/B Östlind & Almquist

ARVIKA

Skandinaviens största och modernaste fabrik för tillverkning av:

FLYGLAR - PIANON - ORGLAR

Genom överlägsna konstruktioner, utvalt råmaterial, skickliga arbetare, arbetsbesparande precisionsmaskiner och tillverkning i stora serier har en överlägsen kvalitet och låga försäljningspriser möjliggjorts.

Östlind & Almquists instrument säljes av:

A. B.
FÖRENADE
PIANO- & ORGELFABRIKER
ARVIKA

Mazetti

DINER-PRALINER

Mazetti
DINER-PRALINER

GULD MEDALJER
London, Paris, Berlin, Rom, Madrid, Bruxelles
Bordeaux, Stockholm, Helsingborg, Lund.

Försäljas i förseglade förpackningar och i lös vikt

Det är ett nöje att baka kaffebröd,

ty baket blir alltid lyckat, om man använder det kraftiga och absolut smakfria bakpulvret

EKSTRÖMS JÄST-MJÖL

Bakpulvret man alltid kan lita på.

En underbar verkan

ernås med GLOBOID — det förnämsta nu existerande medlet mot huvudvärk. Ett par tabletter GLOBOID häva genast även den mest intensiva huvudvärk på samma gång som de driva bort febern. Ni bör därför se till att Ni ständigt har GLOBOID till hands, ty när som helst kan huvudvärken överraska Eder, och då är det skönt att ha ett så effektivt botemedel som Globoid.

GLOBOID framställes efter originalrecept av professor E. Louis Backman i Uppsala.

GLOBOID kostar numera endast kr. 1:— för ask om 20 tabletter; kr. 1:80 för glas om 40 tabletter.

GLOBOID